

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'.

Συνδρομή έτησια: Έν' Ελλείει φρ. 12, εν τῇ Αλλοδαπή φρ. 20. — Αί συνδρομαί έρχονται από τ' Ίανουαριου, Ιούλιου, Σεπτεμβρίου και είναι έτήσια. — Γραφεῖον Διευθ. Έδρας Σταδίου 32.

12 Ίουνίου 1888

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΪΡΗ

Ο Θεόφιλος Καΐρης μετά τῆς νέας θρησκείας, τῆς Θεοσεβείας, ὡς ἀπεκάλεσεν αὐτήν, ἦν ἠθέλησε νά διαδόσῃ, καί ἤς ἐγένετο αὐτός οὗτος δημιουργός, ἤλλαξε καί τὰς χρονικάς διαιρέσεις τοῦ ἐνιαυτοῦ, καί μετετόπισεν εἰς ἕτερον σημεῖον χρονικόν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· μετέβαλε δὲ καί τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν, καί παρεδέχθη ἑτέραν διαίρεσιν ἀντὶ τῶν ἐβδομάδων, μὴ ἀκολουθήσας εἰς τοῦτο οὔτε τὸ Ἰουλιανόν, οὔτε τὸ Γρηγοριανόν ἡμερολόγιον.

Κατὰ τὸν Καΐρη τὸ ἔτος ἤρχιζε τὴν 11 Σεπτεμβρίου, ὅτε συμβαίνει ἡ χειμερινὴ ἰσημερία, καί ἐπερχοῦτο τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ. Παρεδέχθη δὲ τὸ σημεῖον τοῦτο ὅπως ἔχη σημαντικόν σημεῖον ἀρχῆς τοῦ χρόνου οἷα εἶνε ἡ χειμερινὴ ἰσημερία (11 Ἰουλίου) καί ἡ ἐαρινὴ (9 Μαρτίου). Ἐπρεπε δὲ ν' ἀποδεχθῆ μίαν τούτων καί παρεδέχθη τὴν χειμερινήν, ἴσως διότι ὁ Σεπτέμβριος καί ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ θεωρεῖται ὁ πρῶτος μὴν τοῦ ἔτους, ἐντεῦθεν λογιζομένης τῆς ἀρχῆς τῆς Ἰνδίκτου, ἐκ τούτου ἀρχομένης καί τῆς νέας συγκομιδῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς.

Ἄλλὰ πλὴν τούτου ὁ Καΐρης εἰς πάντας τοὺς μηνῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέδωκε 30 ἡμέρας, καταστήσας πάντας ἴσους ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν· ἐπειδὴ ὁμοίως πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τροπικοῦ ἔτους εἰς ἡμερῶν 365,5 ὡρῶν, καί 48', 48", ἀπῆρτοῦντο ἔτι 5 ἢ 6 ἡμέραι, προσέθηκεν εἰς τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου μηνὸς πέντε ἡμέρας συνυπολογιζομένης εἰς τοὺς ἐκ 30 ἡμερῶν 12 μηνῆς ἅς ὠνόμασεν ἐπακτάς, ἀντιστοιχοῦσας πρὸς τὰς 6, 7, 8, 9 καί 10 τοῦ Σεπτεμβρίου, τῶν λοιπῶν ἡμερῶν τούτου τῶν 1, 2, 3, 4 καί 5 συγγωνευθειῶν εἰς τὰς 5 τελευταίας ἡμέρας τοῦ 12ου μηνὸς τὰς 26, 27, 28, 29, 30. Οὕτω δὲ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο τὸ καίρικόν μετὰ τὴν 30ὴν τοῦ τελευταίου μηνὸς τοῦ ἔτους δὲν εἶπετο ἡ πρώτη τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ ἀρχομένου νέου ἔτους, ἀλλ' αἱ πέντε ἐπακταὶ ἡμέραι, αἵτινες ἠϋζῶσαν βεβαίως εἰς ἐξ ἐπὶ τῶν ἐμβολίμων ἐτῶν οὕτω δὲ συνεπληροῦτο ὁ ἀριθ-

μὸς τῶν 365 ἢ 366 ἡμερῶν τοῦ τροπικοῦ ἔτους. Οὕτω δὲ τὸ σύστημα τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Καΐρη ἀστρονομικῶς ἦτο τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ καί τοῦ Γρηγοριανοῦ, διέφερε δὲ μόνον τούτων κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ καί τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῶν μηνῶν.

Ο Καΐρης θέλων νά συνάψῃ μετὰ τῆς θρησκείας αὐτοῦ καί τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς ἴδια ὀνόματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰς θείας ιδιότητας τοῦ ὑπεράτατου Ὁντος, οὐτινος καί μόνου τὴν λατρείαν ἐκήρυττε, τοῦ Θεοῦ. Εἶχον δὲ οἱ δώδεκα μῆνες κατὰ τὴν σειράν αὐτῶν τὰ ἐξῆς ὀνόματα.

- Θεοσέβιος (11 Ἰουλ. — 10 Ἀπρ.)
- Σοφάρετος (11 Ἀπρ. — 10 Μαΐου)
- Δίκαιος (10 Μαΐου — 9 Ἰουνίου)
- Ἅγιος (10 Ἰουνίου — 8 Ἰανουαριου)
- Ἀγάθιος (9 Ἰανουαριου — 7 Φεβρου)
- Σθένιος (8 Φεβρου — 9 Μαρτίου)
- Ἀγάπιος (10 Μαρτίου — 8 Ἀπριλίου)
- Χαρίσιος (9 Ἀπριλίου — 8 Μαΐου)
- Μακρόθυμος (9 Μαΐου — 7 Ἰουνίου)
- Αἰώνιος (8 Ἰουνίου — 7 Ἰουλίου)
- Νότιος (8 Ἰουλίου — 6 Αὐγούστου)
- Σώσιος ἢ
- Ἀναπαύσιμος (7 Αὐγούστου — 5 Ἰουλίου)
- Ἐπακταὶ (6 — 10 Ἰουλίου)

Ἐν τῇ σημειώσει, ἣν εἶχομεν ὑπ' ὄψιν γράφοντες τὰ ἀνωτέρω, δὲν εὑρομεν τὴν ὑποδιαίρεσιν τοῦ μηνός, ὑποθέτομεν δὲ ὅτι τοῦτο διήρει οὐχὶ εἰς ἐβδομάδας, ἀλλ' εἰς δεκάτας, μὲ τὴν ὀνομασίαν τῶν ἡμερῶν, πρώτη, δευτέρα, κτλ. Τοῦτο δὲ εἰκόζομεν, διότι ἐν σελίδι 36 τοῦ ἐκδοθέντος ἐν Λονδίῳ βιβλιαρίου «*Θεοσεβῶν προσευχαὶ καὶ ἱερά ἄσματα*», ἐνθα αἱ προσευχαί, αἱ δεήσεις, αἱ εὐχαὶ καί αἱ θεοσεβικαὶ γνῶμαι ἀναγράφονται, εὑρομεν τὰ ἐξῆς «*Ἐσπερινὴ δέησις κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Δεκάτης γενομένης*». Ἀρχεται δὲ διὰ τῶν λέξεων «*Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν μόνος ὑπάρχει ἐν πᾶσι λατρευτέος, πάντοτε καὶ νῦν καὶ ἀείποτε*».

Ἐν ταῖς προσευχαῖς ταύταις τῶν Θεοσεβῶν ἐν τέλει ὑπάρχουσι καταγεγραμμένα γνῶμαι καὶ ὑποθήκαι ἢ θεοσεβικὰ ἀναγνώσματα, ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς δώδεκα μηνῆς τοῦ ἐνιαυ-

τοῦ καὶ τὰς ἑπτακτίδας, ἀτινα ἀνεπτύσσονται ὑπὸ τοῦ θεοκλήρου εἰς τοὺς Θεοσεβείας καταλλήλως, περὶ ὧν βραδύτερον θέλομεν ἀναγράψαι τινὰ ἐν τῇ 'Εστία.

A. M.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία 'Ιουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

Συνέχεια Ἰδε προηγούμενον φύλλον.

Z'.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Σαλλύ συνέρρεον παρατηροῦντες καὶ σπουδάζοντες τὴν στάσιν τῶν δύο ἀντιπάλων, οἵτινες συνητῶντο ἐκεῖ διὰ πρῶτην φοράν, εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ὁ ταγματάρχης ἔβαινε εὐσταθῶς, ἀλλὰ μὲ τὸ περίφροντι αὐτοῦ ἦθος καὶ τὴν λεπτοφυῆ του κατασκευὴν ἐφάνετο οἰονεὶ κεκυρωμένος ἀπέναντι τοῦ εὐρυστέρου καὶ θρασεῖως προγαστορος Γκαρούς. Ὁ ροδοκόκκινος Γκαρούς περιέστρεφεν ἀπληστα τὰ βλέμματα ὑπὸ τὰς πυκνάς ὑφῆς του. Μὲ τὸ σαρκῶδες καὶ κακίαν ἀποπνεόν στόμα του ἐντὸς τῆς μιζοπολίου γενειάδος του, μὲ τὴν στερεὰν στάσιν, τοὺς πλατεῖς πόδας καὶ τὸ ἐπίσημον ἦθος του, ἐφάνετο ὡς κτηνέμπορος. Εἰς τὴν ἀπεχθῆ ὄψιν του, μειδιῶσαν ἐνταυτῷ καὶ φθονερᾶν, ἐφάνοντο συσσωρευμέναι πλεῖσται ὄσαι ἐπιθυμίαι· ἦσαν ὁρατὰ ἐπὶ τῆς ὄψεως ἐκείνης τῆς παμφάγου τὰ ἔχνη πασῶν τῶν λαϊμαργιῶν.

— Καὶ εἶνε ἐπαναστάτης αὐτὸς ὁ κύριος; ἐσυλλογίζετο ὁ Βερδιέ· "Α μπᾶ!.. Εἶνε σκύλος βραχυσώματος, ὅστις ὑποκρίνεται τὸν λύκον. Τίποτε ἄλλο...

Τὸ θέαμα ἔτερπε τὸν Δυκᾶν. Ἐσκέπτετο ὡς ἐρασιτέχνης τῶν ρητορικῶν πυγμαχιῶν τίς ἐκ τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν, ὁ ἐντιμὸς στρατιώτης ὁ πεπεισμένος εἰς τὰς ἀρχάς του, ἢ ὁ τυμπανιστῆς ἐκείνος τῆς ἐπαναστάσεως θὰ εἶχεν ἐπίδρασιν ὀριστικὴν ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν, καὶ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πρόβλημα τῆς τρεχούσης πολιτικῆς τὸν ἐνδιέφερεν ὡς ζήτημα ὠφέλιμον, ὡς μελέτη ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ. Ὁ Πίττ, ὁ μέγας Πίττ εἰς τὰς κωμοπόλεις τῆς Ἀγγλίας τοιαύτας θὰ ἐποίει βεβαίως παραβολάς.

Οὐδέποτε ὁ Βερδιέ θ' ἀπέτεινε τὸν λόγον πρῶτος πρὸς τὸν Γκαρούς, εἰμὴ ἂν ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί ἦτο τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο τῆς ἐφημερίδος, περὶ οὗ εἶχον ὁμιλήσει αὐτῷ καὶ τὸ ὅποιον αὐτὸς δὲν εἶχεν ἀναγνώσει. Πλὴν ὁ Σαρβέ ἰστάμενος πλησίον τοῦ μεγαλοπρεπῆς καὶ

γαλήνιος, τὸν παρεκάλει νὰ φανῆ πολιτικὸς, ἀδρόφρων κατ' ἐπιφάνειαν. Διὸ ὁ Γκαρούς πρῶτος προύχρησε πρὸς τὸν ταγματάρχην χαιρετίζων μετὰ μεγαλοπρεποῦς κινήματος, εἰς ὃ ἐνυπῆρχεν ἀκουσίως τὸς ἀστεϊσμούς.

— Εἰσθε ὁ ταγματάρχης Βερδιέ; ἤρωτησεν εὐγενῶς τὸν ἀντίπαλόν του, ὡς νὰ μὴ τὸν ἐγνώριζε ποσῶς.

Καὶ ἀφοῦ ὁ Βερδιέ ἀπήντησε χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν διὰ νέυματος ἀπλοῦ τῆς κεφαλῆς, ὁ Γκαρούς προσέθηκε προσιδιάζων αὐτὸς ἑαυτὸν, ὡς νὰ ἤθελε διὰ μίαν φράσεως νὰ χαράξῃ ἀμέσως τὰ ὄρια τῆς θέσεώς του:

— Εἰμαι ὁ πολίτης Γκαρούς.

Ὁ Δυκᾶς παρετήρησεν ὅτι ἡ μορφή τοῦ Μουζέν καὶ τοῦ Βουγιάρ, τοῦ πεδילוποιοῦ καὶ τοῦ βαρελοποιοῦ ἐξήστραπτεν ὑπὸ παιᾶς τινος ὑπερφανεῖας. Ἐφρόνου ὅτι ὁ ὑποψήφιός των ἔθετε καθαρὰ τὸ ζήτημα διὰ τῆς πρώτης αὐτοῦ φράσεως. Ὁ λιθοστρώτης Βοβιέ ἐπεδοκίμαζεν, ἀλλὰ σιωπηλῶς καὶ ὁπωσούν στενοχωρημένος.

— Λοιπὸν, ταγματάρχα, ἐξηκολούθησεν ὁ Γκαρούς, σὰς χαιρετῶ προτοῦ ν' ἀρχίσῃ ἡ πάλη!.. Δὲν ὑπάρχει λόγος, ἐπειδὴ σεῖς τάχα ἀντιπροσωπεύετε ὅλα τὰ προνόμια καὶ ἐγὼ ὅλας τὰς διεκδικήσεις, νὰ μὴ τείνωμεν πρὸς ἀλλήλους, ὑμεῖς ὁ ἀστὸς καὶ ἐγὼ ὁ ἐργάτης, τὴν χεῖρα, πρὶν διασταυρώσωμεν τὰ ξίφη.

Ὁ ταγματάρχης ἴστατο ἐκπληκτος. Ὁ εὐσαρκὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ μὲ τὴν γαστέρα πλήρη ἀνεπιτάννουε τὸ ὄνομα τοῦ ἐργάτου, ὡς σημαίαν τρόπον τινά, ἐνῶ αὐτὸς ὁ ταλκίπυρος ὅστις εἶχε θυσιάσει ὑπὲρ τῆς πατρίδος του ὀλόκληρον τὴν ζωὴν του, ἀντεπροσώπευε νῦν, ὡς ἔλεγεν ὁ Γκαρούς, τὰ προνόμια! Καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου βεβαίως τὸ προνόμιον τοῦ νὰ φονεῖθῃ ἐν δεδομένη περιστάσει. Ὁ Βερδιέ τόσο ἐξεπλάγη ἐκ τοῦ χυδαίου ἐκείνου φιλοφρονήματος τοῦ ἐπιπλάστου ἰπποτισμοῦ, ρηθέντος μετὰ φωνῆς ἠχηρᾶς, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ εὐρὴ πρόχειρον ἀπάντησιν. Ἠρκέσθη νὰ μὴ σφίγῃ τὴν χεῖρα, ἢ ὁ Γκαρούς ἐφάνετο προετοιμαζόμενος νὰ τείνῃ αὐτῷ, ἦτο δὲ τοῦτο ὁπωσδήποτε μία ἀπάντησις, ἡ καλλιτέρα πασῶν. Ἀλλὰ τὸ συμπυκνούμενον περίξ πληθὸς δὲν τὴν ἐνόησεν. Ἐν μόνον εἶδε τὸ πληθὸς καὶ τὸ ὅποιον ἐνεποίησεν αὐτῷ ἐντύπωσιν, ὅτι ὁ ταγματάρχης οὐδὲν ἀπήντησεν.

— Εἰπέτε του, εἶπεν ὁ Σαρβέ κρυφίως καὶ μετὰ σπουδῆς, ὅτι θὰ τοῦ ζητήσετε λόγον διὰ τὰς λέξεις διεκδικήσεις καὶ προνόμια εἰς τὴν δημοσίαν συνέλευσιν μετ' ὀλίγον!..

Ὁ Βερδιέ συνηθάνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο τῷ ὄντι ν' ἀφήσῃ ἀνευ ἀπαντήσεως τὴν προσαγόρευσιν ἐκείνην τοῦ Γκαρούς, ἠτις ἦτο ἡ πρώτη ἀψιμαχία. Ἐπανελάθε λοιπὸν ὅτι περίπου ὑψη-

γῶρευσεν αὐτῷ ὁ γερούσιαστῆς. Ἄλλ' ἀπεπνίγετο ἐκ τῆς στενοχωρίας καὶ περὶ ἄλλων διαλογιζόμενος, παρετήρηε τὸν Σαβουρῶ, τὸν συντάκτην τοῦ Ἐγγέλιου τοῦ Μελέν, ὅστις ἐγγέλα συστρέφον τὸν μύστακα.

Ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς παρετήρηε ὡσαύτως τὸν Σαβουρῶ ἐκεῖνον. Τοῦ ἐφάνετο ὅτι τὸν ἐγνώριζε... Τὸν ἀνεγνώρισε βέβαια... Αἱ! ἦτο ὁ Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ, κελὲ! Εἰς θαμιστῆς τῶν βουλευθάρτων, ὅστις εἶχεν ὑποκριθῆ ἄλλοτε ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὸν ἠθολόγον εἰς τὰς μικρὰς ἐφημερίδας καὶ ἐθορύβει κατὰ τῶν γυναικῶν τοῦ θεάτρου, ἀφοῦ εἶχε συλλέξει ἐρωτοτρόπως τὰ ψυχία τοῦ ἐρωτῶτος των. Ὁ Αἰμίλιος τὸν εἶχε συμβαθῆσθαι εἰς τὸ Λύκειον καὶ συναδέλφον εἰς τὸν Σύλλογον Μοντεσιέ. Ἄλλοτε ἀπέκλινεν ὑπὲρ τῶν νομιμοφρόνων ὁ Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ. Σήμερον ἐξοφλήσας εἰς Παρισίους ὁ πολίτης Σαβουρῶ, ἐπεζήτηε στάδιον εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἠγωνίζετο ὑπὲρ τοῦ πολίτου Γκαρούς καὶ ἀπέκτα ἐν Μελέν τὴν παρθεναίαν προμάχου ἐπαναστατικῶν ιδεῶν.

Ἄλλως τε ἐφάνετο ὅτι ποσῶς δὲν εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸν φίλον Δυκᾶν. Ὁ Αἰμίλιος ἐπροθυμοποιήθη νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτόν, ἐνῶ ὁ Σαρβέ διήμειβε χειραψίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους καὶ παρουσίαζε τὸν Βερδιέ εἰς τινὰς ἀπλοϊκοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ κοινοβουλευτικὸς νέος ἐχαιρέτισε τὸν συντάκτην τοῦ Ἐγγέλιου μὲ ἐν «Καλημέρα, Ρεβίλ!» κόσμιον καὶ εὐδιάκριτον, τὸ ὅποιον ἔκαμε τὸν τυχοδιώκτην δημοσιογράφον ν' ἀνασκιρτήσῃ ἔλαφρως.

— Πῶς!... Ρεβίλ; εἶπεν ὁ Γκαρούς ἐκθαμβος.

— Αἱ! μάλιστα, ὁ πολίτης Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ, παλαιὰ μου γνωριμία!

Καὶ ὁ Δυκᾶς ἐπιμένων ἠρώτα τὸν Σαβουρῶ ἀληθῶς τεθορυβημένον:

— Τί κάμνεις ἐδῶ; Μήπως κατοικεῖς εἰς Δαμναρί;

Ἄλλ' ὁ Σαβουρῶ, ὅστις ἦτο ἐξ ἐκείνων οἵτινες συνέρχονται ταχέως, ἀπήντησεν:

— Ὅχι, ἐδῶ εἰμαι περυστικός. Ἐπιχειρῶ δημοσιογραφικὴν ἐκστρατείαν. Θέλεις τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τοῦ φύλλου μου;

Καὶ ἐξῆγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸν Ἐγγέλιον τοῦ Μελέν, ἐν ᾧ Δυκᾶς ὑπώπτευσε ὅτι ἦτο μᾶλλον ἐχιδνα παρά ἐγγέλιος.

— Κρύψε το! εἶπεν ὁ νεαρὸς Πίττ, πάντοτε ἔμψων. Κρύψε το!... Ὁ ταγματάρχης εὐκολὰ μυγιάζεται!

— Διὰ νὰ φανῆ πεταχτὸς σὰν τὴ μύγα; εἶπε γελῶν χλευαστικῶς ὁ Σαβουρῶ, ὅστις ἤθελε νὰ κάμῃ λογοπαίγνιον, χωρὶς νὰ εἰζεύρῃ καλὰ καλὰ τί ἐσήμαινε τὸ λογοπαίγνιόν του. "Α,

διάβολο! ἔχει ν' ἀκούσῃ πολὺ χειρότερα ὁ ταγματάρχης σου!

— Δὲν εἶνε ταγματάρχης μου, εἶπεν ὁ Δυκᾶς μετὰ τινος ἀξιοπρεπείας, ἐνῶ ὁ Ρεβίλ προσέθετεν:

— Εἴμεθα ἀποφασισμένοι διὰ τὰ πάντα, ἐννοεῖς; διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον!

— Διὰ τὰ πάντα! ἐπανελάθεν ὁ Γκαρούς, ὅστις ἤκουσε τὸ τέλος μόνον τῆς συνδιαλέξεως.

— Ὅπαδός ὦν τῆς ἀπεριόριστου ἐλευθερίας, εἶπε σοβαρῶς ὁ Δυκᾶς, ὀφείλω νὰ σὰς συμβουλεύσω ὅπως ἐκφράσητε τὸν λογισμὸν σας ἀκέραιον, καίτοι ἀποκρούω κατ' ἀρχὴν τὰς προσωπικὰς ἐπιθέσεις καὶ τὰ κατὰ τοῦ ἀτόμου ἐπιχειρήματα.

Καὶ ἀνεπτόλει διὰ τοῦ φλέγματός του εἰς τὸν θαμιστὴν ἐκεῖνον τῶν βουλευθάρτων κωμικόν τι πρόσωπον ἔμπλεων πεφυσιωμένης διδαστορικῆς σοβαρότητος.

— Ὅταν κανεῖς δὲν θέλῃ νὰ σουγκρανισθῇ κυττάζει τὴν δουλειά του, ἀπήντησεν ὁ δημοσιογράφος. Εἶνε τόσο εὐκολὸν νὰ μὴ ἐκτεθῇ τις ὑποψήφιος!

Ὁ συμβολαιογράφος Καμποῦ ἐνέβαλε τότε τὴν μικρὰν μελαγχροινὴν κεφαλὴν του μεταξὺ τῶν δύο συνδιαλεγόμενων.

— Ὡ! εἶπε ψυχρῶς μετὰ προσηνοῦς μειδιάματος, ὑποψήφιος διὰ τὴν βουλευτικὴν ἔδραν ἢ ὑποψήφιος διὰ τὸ τάλληρον, ὅλος ὁ κόσμος εἶνε σήμερον ὑποψήφιος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον.

Ὁ Σαβουρῶ ἦτο ἄρκετὰ πνευματώδης, ὥστε νὰ προσποιηθῇ ὅτι οὐδὲν ἐνόησεν. Ἐχαιρέτισε τὸν Δυκᾶν καὶ τὸν Καμποῦ, ἀπερχομένους μετὰ τοῦ Σαρβέ καὶ τοῦ ταγματάρχου, ἐνῶ ὁ Γκαρούς ὑψῶν τοὺς ὤμους ἔλεγε πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν:

— Δὲν θὰ βαρύνῃ πολὺ ἀπέναντι τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας αὐτὸς ὁ πυροβολητής.

Ἐν τούτοις περίξ τοῦ Σαρβέ συνωθούντο πολλοὶ χαιρετίζοντες τὸν γερούσιαστὴν καὶ τὸν ταγματάρχην, οὔτινος ἡ ταινία τοῦ παρασῆμου ἐνεποίει ἐντύπωσιν εἰς τινὰς παλαιούς στρατιωτικούς. Καὶ ὁ Γκαρούς εἰρωνικῶς ἔλεγε πρὸς τὸν Σαβουρῶ.

— Μήπως θὰ βγῆ τώρα μὲ τὸν δίσκον;

Ἐβλεπε τὸν σχηματισθέντα περίξ τοῦ ταγματάρχου ὄμιλον, τὸν Γκωνὸν ὁμιλοῦντα πρὸς τινὰς ἐργάτας, τὸν Σαρβέ μειδιῶντα, κατηχητιστημένον ὡς ποιμὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποιμνίου του, καὶ ἐπέειπε νὰ εὐρεθῇ ἀπέναντι τῶν ἐκλογῶν, ἀπέναντι τοῦ πλήθους καὶ νὰ καταβάλλῃ ἐκεῖνον «τὸν πυροβολητήν».

Ὁ Βερδιέ ἄφρινε νὰ τὸν φέρωσιν. Ὅλον ἐκεῖνο τὸ πληθὸς ἐδόμει περίξ του ὡς ἐσμὸς μυῶν. Μερικοὶ εἰσῆγον ἤδη ἀπὸ τοῦδε εἰς τὰ θυλάκια του αἰτήσεις καὶ ἐζήτουν νὰ διορισθῶσι με-

ταπωληταί καπνοῦ τοῦ μονοπωλίου. Ἐπί τῆς ἰσχνῆς μορφῆς τοῦ στρατιώτου κόπως τις ἐξωγραφεῖτο ἤδη καὶ οἰοῖται ἀηδία πρὸς τὸ ἔργον, ὅπερ ἐπεχειρεῖ. Ὁ Δυκᾶς βλέπων τοὺς νευρικούς ἐκείνους δακτύλους μηχανικῶς συστρέφοντας τὸν πυρρόφαιον μύστακά του, ἐμάντευε τὸν ἐνδύμουχον διαλογισμὸν τοῦ ταγματάρχου. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐβλεπεν ὅτι ἐξωμοιοῦτο πρὸς δέμα ἐμπορευμάτων μεταφερόμενον ἀπὸ τῆς μιᾶς κώμης εἰς τὴν ἐτέραν διὰ τὴν ἀνοιχθῆ καὶ παρουσιασθῆ εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἄλλοκοτον ἐπάγγελμα!

Καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὁ Βερδιέ ἐπέιγετο νὰ εὐρεθῆ ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων καὶ νὰ τελειώσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερα τὴν τοιαύτην δοκιμασίαν. Ἀπῆλθα ὅπως οὖν ζαλισμένος ἐκ τῆς ἰσχνῆς ἐκείνης καὶ τῆς τύρβης, εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν μὲν καὶ εἰς τοὺς χαιρετισμούς τῶν δέ. Ἄγαθός τις ἀνὴρ ὅστις δὲν ἀνήκεν εἰς τὴν ἐκλογικὴν ἐκείνην περιφέρειαν ὠμίλει αὐτῷ μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τοῦ ἰδικοῦ του βουλευτοῦ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Κορβεῖλ, Φαλοσῶν, ὅστις ἦτο ὑπόδειγμα τῶν βουλευτῶν. Ναί, μάλιστα! τὸ ὑπόδειγμα, ὁ καλλίτερος ὅλων τῶν βουλευτῶν ἦτο ὁ Φαλοσῶν.

— Καὶ τί ἔκαμε λοιπὸν ὁ Φαλοσῶν; ἠρώτησεν ὁ Βερδιέ.

— Τί ἔκαμε; τίποτε δὲν ἔκαμεν... Ἄλλ' εἶνε ἀνακρίθητοι αἱ ἀναφορὰς τὰς ὁποίας προσυπέγραψε πρὸς σύστασιν, τὰ παράσημα τὰ ὁποία διένειμεν, αἱ ὑποτροφίαι τὰς ὁποίας ἐπέτυχεν. Εἶνε ἀνακρίθητοι! Διαρκῶς εὐρίσκετο εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ὑπουργείων.

— Ὡστε εἶνε παραγγελιοδόχος τοῦ λαοῦ;

— Ἀκριβῶς.

Καὶ ὁ Βερδιέ ἐφρίκῃ νῦν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι καὶ αὐτὸς ἴσως ὅπως ὁ Φαλοσῶν εἰς καλλίτερος βουλευτῆς ἐπρεπε νὰ κατατρίβῃ τὰ ὑποδήματά του περιερχόμενος τὰ γραφεῖα τῶν ὑπουργείων διὰ νὰ ἐνεργήσῃ, νὰ παρκαλέσῃ, νὰ ζητήσῃ.

— Ὅπως δὴ ποτε ὅμως, ἀνελογίζετο, δὲν θὰ ζητῶ δι' ἐμέ, θὰ ζητῶ δι' ἄλλους.

Ὁ Σαρβὲ θέλων ν' ἀποφύγῃ φρονίμως τὸ νὰ χαρακτηρισθῆ διὰ τῆς παρουσίας του ἢ ὑποψηφιότητος τοῦ ταγματάρχου ὡς κυβερνητικῆ, δὲν ἠθέλησε νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ὀργανωθεῖσαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ ζωγράφου δημοσίαν συνεδρίασιν. Ἀπεσύρθη εἰς τὴν εἰσοδὸν, καταλείπων τὸν Βερδιέ εἰς τὴν τύχην του. Θὰ τὸν ἀνέμενον εἰς τὸ δημαρχεῖον. Ἄλλ' ὁ Γκενῶ καὶ ὁ Καπποῦ ἔμελλον νὰ παρκαταθῶσιν εἰς τὴν ἐκλογικὴν διὰ νὰ ὑποστηρίξωσιν τὸν ταγματάρχον. Καὶ ὁ Δυκᾶς ἐπίσης κατάρθρωσε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ πλῆθος χωρὶς νὰ παρκατηρηθῆ, διότι δὲν ἦτο ἐκλογεὺς.

Ὁ ταγματάρχης ἠσθάνθη τὴν πνοὴν του σχεδὸν ἐκλείπουσαν ὅτε ἀνῆλθεν εἰς εἶδος τι ἐξ-

ἑδρας προωρισμένης διὰ τοὺς ὑποψηφίους. Τὸ προεδρεῖον ὑπέρεκετο τῆς ἐξέδρας, προεδρεῖον αὐτοσχέδιον, ἀποτελούμενον ἐκ μιᾶς τραπέζης κεκαλυμμένης διὰ πρασίνου ὑφάσματος, ὅπου ἐνεκθιδρύθη μεταξὺ τοῦ Βοβιέ καὶ τοῦ Μουζὲν ὁ βαρελοποιὸς Βουγιάρ, φέρων τὰ τυλιγθῆ δάκτυλά του εἰς τὴν ὑπέριθρον γενειάδα του, ὅσκις δὲν ἔφερον αὐτὰ ἐπὶ τοῦ προεδρικοῦ κωδωνίσκου.

Ἡ ὁμήγουρις, ἡ προσηλοῦσα νῦν τοὺς ἐπτακοσίους ἢ ὀκτακοσίους ὀφθαλμούς της καὶ ἐπὶ τοῦ Βερδιέ καὶ ἐπὶ τοῦ Γκαρούς, καταλαβόντος θέσιν ἤδη ἐπὶ τινος ἑδρας πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς ἐξέδρας, τὸ συρρεῦσαν ἐκεῖνο εἰς τὴν ὁμήγουριν πλῆθος συγκείμενον ἐκ χωρικῶν, μικρομπορῶν, λιθοτόμων τῶν πέριξ, ἐργατῶν, ἐφαίνετο σαγηνευθὲν ὑπὸ τοῦ ἀτιθῆσσο ὑποψηφίου, ὅστις ἐκάθητο ἔχων τοὺς βραχίονας ἐστχυρωμένους, τὴν κεφαλὴν κλίνουσαν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὸ ἦθος τολμηρὸν. Εἰς τὴν ἀκρὰν τῆς αἰθούσης νέος τις ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ὠχρὸς, μὲ μακρὰν ξανθὴν κόμην καὶ γένειον Χριστοῦ ἀναμικροῦ πρὸ ὀλίγου εἶχε διενεργήσει διαδήλωσιν συμπαικτικῆς ὑπὲρ τοῦ Γκαρούς, ἅμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ ὑποψηφίου τούτου. Ἀπεναντίας ἡ θεὰ τοῦ ταγματάρχου Βερδιέ δὲν ἐφαίνετο προκαλέσασα εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἄλλο αἶσθημα, εἰμὴ τὸ τῆς περιεργίας κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον ζωηράς.

Ὁ κτηνίατρος Γκενῶ, ὅστις συνησθάνετο τὴν τοιαύτην ἐντύπωσιν, ἔλεγε κρυφίως πρὸς τὸν Καπποῦ:

— Δὲν κάμνει καλὴν ἐντύπωσιν, διάβολε!.. δὲν κτυπᾷ εἰς τὸ μάτι!

Ὁ Βερδιέ ἐκάθησε πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Γκαρούς, καὶ ἡ συνεδρίασις ἤρχισεν. Ἐφαίνετο εἰς τὸν στρατιωτικὸν ὅτι ὅλα τὰ συμβαίνοντα πέριξ αὐτοῦ ἦτο ὄνειρον. Ἐν τῇ βαρεῖᾳ ἐκείνῃ ἀτμοσφαιρῇ, πρόσωπα κεχρηνῶτα φωτιζόμενα ἀποτόμως ὑπὸ τοῦ δαψιλῶς εἰσδύοντος ἐξωθεν διὰ τῶν ὑαλοφράκτων μεγάλων παραθύρων τοῦ ἐργαστηρίου φωτὸς τῆς ἡμέρας, ὅψις περίεργοι ἢ σκωπτικαὶ ἢ δὲ ὑπιστοι ἐξήταζον αὐτὸν μετὰ παρὰδόξου προσηλώσεως. Ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του ἡ φωνὴ τοῦ Βουγιάρ κηρύσσοντος ἀνοιχτὴν τὴν παλαίστραν τῶν ὑποψηφιοτήτων ἐνεποίει εἰς αὐτὸν τὴν αἴσθησιν τῆς προσκλήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπαλλήλου, ἐκθέτοντος ἀντικείμενα εἰς τὴν δημοκρασίαν.

Ἐτυλλογίζετο ἂν τῷ ὄντι ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ, ἂν ἐπενέβαινον εἰς αὐτὰ τὸ ἄτομόν του καὶ τί ἐζήτηε αὐτὸς εἰς ἐκείνην τὴν κωμωδίαν.

— Πολίται, ἔλεγεν ὁ Βουγιάρ, ἔχετε ἐνώπιόν σας ὄχι μόνον δύο ἀνδρας ἀλλὰ καὶ δύο ἀρχάς. Εἰς ὑμᾶς ἀπέκειται νὰ ἐκλέξητε. Ὁ πολίτης ταγματάρχης θὰ σᾶς ἠμιλήσῃ ἐντὸς ὀλίγου περὶ τῆς πολιτείας του καὶ ὁ πολίτης Γκαρούς θὰ

σᾶς ἐξηγήτη τὴν ἰδικὴν του. Θὰ εἶνε πιθανῶς καὶ τρίτος ὑποψήφιος, πλὴν αὐτὸς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Εἶνε μαρκήσιος! Μάλιστα, μαρκήσιος!.. Πρὸς τοὺς, ὡς λεγουν, διστάζει ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀγῶνα!.. Ἀποδεικνύει ὅτι γινώσκει τὸ πεδῖον τῆς μάχης ὁ κύριος μαρκήσιος!.. Τὸ ἡμέτερον διαμέρισμα, ὅπως σύμπασα ἡ Γαλλία, ἀπέκρουσε πρὸ πολλοῦ σύστημα βασιζόμενον ἐπὶ τῶν φόρων τῶν μονοπωλίων καὶ τοῦ δικαιοῦματος τῆς δεσποτείας.

Καὶ ἐνῶ ραγδαῖα χειροκροτήματα ἐπεδοκίμαζον τὴν βραχέειαν προσηύνησιν τοῦ προέδρου Βουγιάρ, ὁ Βερδιέ, ὃν ὁ τίτλος ἐκεῖνος τοῦ ἀπολίτου ταγματάρχου εἶχεν ὅπως οὖν ἐκπλήξει, ἀνελογίζετο τίς ἄρα ἦτο ὁ τρίτος ὑποψήφιος, ὃν ὑψηλίστοτο ὁ βαρελοποιὸς. Εἰς μαρκήσιος! Πρώτην φοράν ἤκουε νὰ γίνηται λόγος περὶ αὐτοῦ ὁ Βερδιέ. Καὶ ἀκουσίως ἀνεζήτηε πέριξ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐξέδρας τὸν ἀπόντα ἐκεῖνον ὑποψήφιον.

Ὁ Βουγιάρ προσέθετε νῦν ἐν τῷ μίσῳ τοῦ πατάγου, ὃν προῦκάλει ἡ σφοδρὰ τῆς δημηγύρεως περιέργεια:

— Ἐχει τὸν λόγον ὁ πολίτης Γκαρούς.

Βραδέως ὁ ἀρχαῖος διημεγέρτης ἀνηγέρθη, ἀναμμένων κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ρητόρων τῶν πολιτικῶν συλλόγων καὶ μὲ τὴν στάσιν ὀξυφώνου τῶν θεάτρων τῶν ἐπαρχιῶν ν' ἀποκαταστῆ ἡ σιγὴ καὶ οὔτε κἂν ἐφαίνετο ἀκούων τὰ φρονετιώδη αὐτοῦ, ἅτινα ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς αἰθούσης ἐξέφερον ὁ ὑψηλὸς καὶ ὠχρὸς νέος. Τὸ ὄμμα τοῦ Γκαρούς ἐφαίνετο ἤδη ἀναζητοῦν πέραν τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης τὴν ἐμπνευσιν, ἥτις ἦδη συναφροῦ αὐτὸν καὶ τὸ στόμα του συνεσπάτο ἤδη ἐντὸς τοῦ γενείου του ὑπὸ πικροῦ χλευαστικοῦ μειδιάματος.

Ὁμίλησε καὶ εὐθύς ἐκ τῶν πρώτων του λόγων ἡ μάχη καὶ πάνοπλος εὐγλωττία του, ἡ σφοδρὰ σατυρικὴ καὶ ἀνατρεπτικὴ τοῦ ἔκφρασις εὐρεν ἀμέσως ἠχώ εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας τὰς παχοῦσας εἰτέτι ἐκ τῶν ἀνακνήσεων τῆς συμφοράς. Ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τὰ φάσματα τῶν ἀλγεινῶν ἡμερῶν, τῶν σκληρῶν μόχθων, τῶν νόσων, τῶν ἀεργιῶν, τῆς πείνης. Πηρίστανε τὸν ἀγρήτην ἐργαζόμενον, σπείροντα, θερίζοντα, συναζοντα, διὰ τοὺς ἄλλους, ἀποστέλλοντα τὸν σῖτόν του, τὰς σταφυλάς του, τοὺς καρπούς του εἰς τὴν δαψιλῆν τράπεζαν τῶν πλουσίων τὸν χτίστην πίπτοντα ἀπὸ τοῦ ἰκρίου καὶ συντρίβοντα τὰ ὄπτα του, ἐνῶ οἰκοδομεῖ τὸ μέγαρον τοῦ τραπεζίτου τὸν λιθοτόμον τυρλούμενον ὑπὸ τεμαχίου ἀναπηδῶντος λίθου, ἢ φρονεῦμενον ὡς στρατιώτην ὑπὸ ἐκκρήψεως ὑπονόμου... πᾶσαν πενίαν, πᾶσαν στερῆσιν, πάντα τὰ δεινὰ, ὅσα καταβασανίζουσι τοὺς ἀτυχεῖς... Ἐνῶ δὲ ὠμίλει, ἄγριαι ἀστρα-

πκὶ ἐξηκοντίζοντο ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀκροατῶν. Οἱ ἐργάται ἐκεῖνοι οἱ πρὸ ὀλίγου ἐγκαρτεροῦντες εἰς τὴν τύχην τῶν ἢ μὴ ἀνελογιζόμενοι κἂν ποσῶς αὐτὴν, ἠσθάνοντο ἐκυτοῦς ὡσεὶ ἀκνήφοντας ἐκ νάρκης καὶ ἔλεγον καθ' ἑαυτοῦς: «Λέγει τὴν ἀλήθειαν». Καὶ ἐβλεπον σχεδὸν αἰμασσοῦσας ἐκ νέου τὰς ἐπουλωθεῖσας πληγὰς τῶν.

Τότε ὁ Γκαρούς ὑπεδήλου τεχνηέντως ὅτι αὐτὸς ὁ ὑποψήφιος τῶν δυστυχῶν θὰ ἐπέφερε θεραπείαν εἰς τὰς τῶσας αὐτὰς συμφοράς, ἀνακούφισιν εἰς τὴν ὀδύνην καὶ ὅτι πάντα ἐκεῖνα τὰ δυστυχήματα θὰ ἐξηφκνίζοντο ἂν ὁ λαὸς ἤκουε τῆς φωνῆς του.

— Ὅτκν συλλογίζωμαι, ἔλεγε σείων τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Σαλλῦ ἀνηγέρθη μνημεῖον παρὰ τινος κυρίου Σατωβιγιάρ πρὸς ἀνάμνησιν αὐτοῦ, τῆς τροφῆς τοῦ κυρίου Πονιέ καὶ τῶν ἐξ σκύλων του!.. Τῶν σκύλων του, συμπολιταί! Ἐνῶ σᾶς δὲν ἔχετε πάντοτε ψωμί νὰ δώσετε εἰς τὰ παιδιὰ σας!

Βροντώδη χειροκροτήματα, ἐξ ὧν ἐσειόντο αἱ ὕαλοι τῶν παραθύρων, ὑπεδέχθησαν τοὺς λόγους τούτους καὶ ὁ Βερδιέ ἐσκέπτετο πῶς ἦτο δυνατόν μετ' ὀλίγων νὰ τὸν ἀκροασθῆ τοιοῦτον ἀκροατήριον ἐκ προοιμίων κυριευθὲν ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖνου, ὅτε εἰς χωρικὸς καθημένος εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἐκλογέων ἀπήντησεν εἰς τὸν Γκαρούς, ὅτε ἡ σιγὴ ἀποκατέστη ὅπως οὖν:

— Μὰ διότι εἶνε καὶ μερικοὶ πλούσιοι φαντατῆμοι, δὲν θὰ πῆ πῶς ὅλοι οἱ πλούσιοι εἶνε ἀχρεῖοι!

Ἦτο γέρων τις ἐγγώριος, λίαν ἀγαπητὸς καὶ εὐφύης, ἡ δὲ διακοπὴ του προῦξενεσε πολὺν γέλωτα.

Ὁ Γκαρούς γενόμενος ἐρυθρότερος προσεπάθησεν ἐπίσης νὰ γελάσῃ. Παρητήρει μὲ τὸν μέλανα ὀφθαλμὸν του τὸν διακόψαντα, ὅστις ἔπεινε πρὸς αὐτὸν τὴν πονηρὰν ὡς ἰκτίδος κεφαλὴν του. Ἡ ἀφελὴς κακεντρέχεια τοῦ ἀπλοῦκοῦ ἐκεῖνου ἀνδρὸς τοῦ καθημένου ἐνώπιόν του, τὸν ἐπείραζεν. Τὸ ἀκρωτήριον ἐτέρεπετο.

Ὁ Γκαρούς παρέκαμψε τὸ ζήτημα καὶ ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἠρώτησεν:

— Εἶσαι γεωργός, σὺ πολίτα, ὅστις μ' ἐρωτᾷς;

— Γεωργός μάλιστα εἰς τὰς διαταγὰς σας.

Ὁ Γκαρούς μὲ βλέμμα οἴκτου προσέβλεψε τὸν πρεσβύτην μικρόσωμον, κεκυφῶτα, τὴν ὄψιν ἔχοντα ἠλιοκαῆ, καὶ ὡς νὰ συνεκινεῖτο, εἶπε πρὸς τὴν ὁμήγουριν ἐγείρων τὰς χεῖρας πρὸς τὴν ὀροφὴν μετὰ χυδαίου μελοδραματικοῦ ἦθους:

— Γεωργός!.. γεωργός!.. Ἄ! ταλαίπωρε!

Ὁ γέρων ἐμειδία, τινὲς δὲ πέριξ αὐτοῦ ἐψιθύριζον σιγά:

— Δὲν εἶνε δὲ καὶ τόσον πτωχὸς ὁ γέρον Ζοβέν! Ἐχει κρυμμένο πουγγὶ ὁ γέρον κατεργάρης!

— Λοιπόν, προσέθηκεν αποτόμως ὁ Γκαρούς, μὲ τὴν θεατρικὴν του οἰκτίρμονα στάσειν, εἰξεύρεις ἀφοῦ εἶσαι γεωργός, ὅτι ἔχεις σύ, σύ μάλιστα ὁ ὅποιος ὁμιλεῖς περὶ τῶν πλουσιῶν, εἰκοσιδύο χιλιακατομμύρια χρέη ὑποθηκευμένα;

— Ἐγώ;

— Ναί, σεῖς, οἱ χωρικοί... Εἰκοσιδύο χιλιακατομμύρια!... Ἡ Γαλλία εἶνε ὑποθηκευμένη ὀλοκλήρως δι' εἰκοσιδύο χιλιακατομμύρια. Πῶς θέλεις νὰ πληρωθῶν αὐτά; Ναί σ' ἐρωτῶ, πῶς θὰ τὰ πληρώσετε σεῖς, ἀφοῦ δαπανᾶται τὸ χρέμα τοῦ πτωχοῦ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀποκαλεῖς σὺ φαντασίας καὶ τρέλλας;

Ὁ γέρω Ζοβὲν ἔξεε τὴν κεφαλὴν. Φανερόν ἦτο ὅτι δὲν ἐγίνωσκε τίνι τρόπῳ θὰ ἠδύνατο νὰ πληρωθῆναι εἰκοσιδύο χιλιακατομμύρια καὶ μόνον ἡ ἰδέα τῆς πληρωμῆς, ἡ αἰφνιδία ἀποκάλυψις ὅτι ὤφειλεν αὐτὸς ὁ ταλαίπωρος γέρον εἰκοσιδύο χιλιακατομμύρια ἐφαίνετο ὅτι τὸν καθίστα ἡλίθιον. Ἐβλεπεν αἰφνης ἐνώπιόν του ἔτη ἐπὶ ἔτη μόχθων εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν δὲν ἔχει τις τὴν δύναμιν νὰ κοπιᾷ.

— Ω! θὰ ὑπῆρχεν ἐν μέσον, εἶπεν αἰφνης ὁ Γκαρούς· θὰ ἦτο δὲ τοῦτο τὸ νὰ λάβῃς τὸ δικράνον σου καὶ νὰ εἴπῃς: Θεῶ!

Ὁ πεδιλοποιὸς καὶ ὁ βαρελοποιὸς ἐχειροκρότουσαν ὀπισθεν τοῦ Γκαρούς, ἐνῶ ἔμπροσθέν του ὁ ὑψηλὸς καὶ ὠχρὸς νέος ἐξέφερε φοβερὰς κραυγὰς ἐνθουσιασμοῦ: «Εὐγε! εὐγε! εὐγε!» Πλὴν ἡ ἡμίγυρις ἔμενε ψυχρὰ καὶ ὁ Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ ἐσκέπτετο ὅτι ἐξ ὑπερβολικῆς ζωηρότητος ὁ ἀπερτικὸς του παρεφῆρετο ὑπὲρ τὸ δέον.

— Ω! ὦ! ἔλεγε γρυλλίζων σιγὰ ὁ γέρω Ζοβὲν, εἶσαι κατεργάτης ἐσύ! Ἀλλὰ δὲν μᾶς πιάνεις μὲ αὐτά!

Ὁ δημεγέρτης ἐνόμιζεν ὅτι εὐρίσκειται εἰς συλλαλητήριόν τι ἐν τῇ αἰθούσῃ Λεβί τῶν Παρισίων. Ὑψου πολὺ τὴν φωνήν· ἔσπευδε πολὺ. Τὸ ἐνόησε καὶ συνέχων τὴν ὁρμὴν του ἐξηκολούθησε δι' ἄλλου τόνου φωνῆς.

— Εἶνε τρόπος τοῦ λέγειν αὐτὰ ὅπου εἶπα, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ὁ λαὸς τῶν προαστείων ἢ ὁ λαὸς τῶν ἐξοχῶν πρέπει νὰ ἔχη ὡς ἔμβλημα τὸ Ἀπαιτῶ! Δὲν κηρύσσω τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Ἀνέφερα τὸ δικράνον ὄχι διὰ νὰ σᾶς παρακινήσω νὰ τὸ σείσητε ἀπειλητικῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι δὲν πρέπει νὰ διέλθητε ὑπὸ τὰ κινδυνὰ δικράνα τῆς τάξεως τῶν εὐπύρων, ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔχουν τὰ θυλάκια γεμάτα ἢ ἐν ξίφος εἰς τὸ πλευρόν!... Καὶ μετὰ τοῦτο ἐξακολουθῶ.

Τὴν φορὰν ταύτην ἀρκεταὶ φωναὶ ἠκούσθησαν κραζούσαι: Εὐγε Γκαρούς! Ὁ ὑποψήφιος ἀνακτῶν θάρρος ἠδυνήθη ν' ἀναπτύξῃ τὸ θέμα τοῦ λόγου του ἐν ἀνέσει. Ἐγκατελίμπανε τὴν ἰδέαν τῆς ἀνταρσίας, ἣτις ἐπτόει τοὺς ἀκροατάς,

ἀλλ' ἐξεμεταλλεύετο ἐπιτηδείως τὰς πολιτικὰς ἀπογοητεύσεις μετὰ τὰ ἀτομικὰ παθήματα. Ἐπετίθετο τολμηρῶς κατὰ τῶν πολιτικῶν οἰτινες, ὡς ἔλεγεν, ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν λαὸν λαγούς μὲ πετραχήλια καὶ ἐκράτησαν διὰ τὸν ἑαυτὸν τὸν τοὺς λαγούς. Καιρὸς ἦτο, ἔλεγε, νὰ τεθῆ φραγμὸς εἰς αὐτοὺς τοὺς τυχοδιώκτας. Ὁ πτωχὸς καὶ καταπιεζόμενος λαὸς δὲν τοὺς ἀνείχετο πλέον. Ὁ λαὸς εἶχεν ἀπόφασιν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φροντίσῃ αὐτὸς μόνος περὶ ἑαυτοῦ.

Βαθμηδὸν ἡ τρικυμιώδης ἐκείνη εὐγλωττία ἐξῆπτε τὰ πνεύματα, ἐξωογόει τὰς παρατόλους ἐλπίδας εἰς τὰς ἐξημμένους ἐκεῖνας κεφαλὰς, ἐξήγειρε καὶ ὑπεξέκαιε τὰ μίση.

— Φθάνουν τὰ νευρόσπαστα, συμπολιταί! Ἄνδρες μᾶς χρειάζονται, ἄνδρες ὡς σεῖς μᾶλλον ἢ ὡς ἐγώ. Δὲν θέλομεν πλέον σοσιαλιστάς, κοινουλοουτικούς, μοναρχικούς, καιροσκόπους! Παντοῦ ἄς ἐκχυθῆ ραγδαία ἡ ἀναρχικὴ ὄργη τοῦ λαοῦ. Ὅχι πλέον ἐπικλήσεις φιλοπόλεμοι! Ὅχι πλέον σύνορα! Ὅχι πλέον πόλεμος! Ὁ πόλεμος οὐδέποτε, ἔστω καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλοπατρίας, τὸ ὅποιον πλέον ἐγήρασαν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθῃ ὦρα καθ' ἣν πᾶς ἄνθρωπος νὰ δύναται ὅταν τὸν ἐρωτοῦν:—Εἶσαι Γάλλος; ν' ἀπαντᾷ:—Ὅχι! εἶμαι ἀπὸ τὴν Γῆν!

Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἐπίλογος τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Γκαρούς, συναρπάσας ὀλοκλήρως τὴν ἡμίγυριν. Ἐχειροκρότουσαν ὅλοι ἐμμανῶς. Ὁ ὑψηλὸς καὶ ἰσχνὸς νέος ἐκ τοῦ βάλθους τῆς αἰθούσης ἐχαίρει τὸν ὑποψήφιόν του μὲ παράφορα νεύματα. Ἡ ἐπικλήσις ἐκείνη τῆς γῆς, γενομένη πρὸς τοὺς χωρικοὺς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ὡς ἐρωμένην, συνήρπασε τοὺς πάντας ἐν θυέλλῃ ἐνθουσιασμοῦ, ἐκτὸς μερικῶν ἰσχυρογνωμόνων δυσπίστων, τοῦ εἰδους τοῦ Ζοβὲν. Ὁ Βουγιάρ δὲ κύπτων πρὸς τὸν Γκαρούς ἔλεγεν αὐτῷ κρυφίως:— Πολὺ καλὰ!... Ἐξάίρετα!... φθάνει!... Αὐτοῦ τελείωσε!

Ὁ ταγματάρχης Βερδιέ ἠσθάνθη ἑαυτὸν τιτρωσκόμενον εἰς τὰ καιρία, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἐχλεύασε τὴν φιλοπατρίαν καὶ ὠμίλησε περιφρονητικῶς περὶ τῆς ἀρετῆς ταύτης, χάριν τῆς ἧσυχίας αὐτοῦ ὁ στρατιώτης θὰ ἐβυσίαζε τὴν ζωὴν του. Τῷ ἐφάνη ὅτι ἐξυβρίζετο πᾶν ὅτι αὐτὸς ἐλάτρευεν, ὅτι ἐρρίπτετο δρᾶξ βορβόρου κατὰ τῆς σημαίας. Καὶ διὰ μιᾶς ἠσθάνθη ἑαυτὸν πάνοπλον, ἀκράτητον, μεταβεβλημένον. Ἐννεῖε τώρα διατὶ πρὸ ὀλίγου ὁ Σαρβὲ ἔλεγεν αὐτῷ ὅτι ἡ ὑποψήφιος τοῦ ἦτο καθῆκον.

Ναὶ βέβαια· ἀκούων τοῦ Γκαρούς ὁ ταγματάρχης ἀνεπόει ὅτι ὁ Σαρβὲ εἶχε δικαίον παρακινήσας αὐτὸν νὰ ἐκτεθῆ. Ναί, ἔπρεπεν οἱ ἄνθρωποι οἱ ἔχοντες αἰσθήματα ν' ἀντιταχθῶσι κατὰ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων τοῦ κοινωκικοῦ μίσους, κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν γενο-

μένων ἐναντίον τῆς πατρίδος ἐν ὀνόματι ἄγνωστον τίνος φιλανθρωπισμοῦ ἀναμίκτου ἐν τούτοις μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ μίσους καὶ τῶν διεκδικήσεων. Ἡ ἀγορεύσις τοῦ Γκαρούς ἐνέπνεεν εἰς τὸν Βερδιέ τὴν ἰδέαν ὅτι ὤφειλε ν' ἀποκρούσῃ μίαν προσβολὴν καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ μίαν ἔφοδον. Ἀγαθὴ τύχη! Ἡγέρθη διὰ ν' ἀπαντήσῃ ὡς νὰ ἐπρόκειτο ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ.

Δὲν ἐξεζήτησε τὰς φράσεις· δὲν ἀνελογίζετο ἐν ὠμίλει ἐνώπιον δύο ἀτόμων ἢ ἐνώπιον πλήθους ὀλοκλήρου. Ὁχρότατος, εὐθυτενὴς καὶ σοβαρὸς μὲ τὴν ρεδιγκόταν του, χωρὶς ἄλλην κίνησιν εἰμὴ βραχέα τινὰ καὶ ἐπιτακτικὰ κινήματα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, προσέβλεπε τολμηρῶς τὴν θεωρίαν τοῦ Γκαρούς. Πῶς! ἐπρόκειτο μόνον νὰ εἶνε τις ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν γωνίαν ἐκείνην τῆς γῆς ὅπου ἔχει τὴν οἰκογένειάν του, ὅπου ἀναπαύονται οἱ γονεῖς του, ὅπου ζῶσι τὰ τέκνα του; Ἀνέλιον τὸ ἔθνος ἐντὸς τοῦ κόσμου ὡς βῶλον ἄμμου ἐντὸς κύματος! Καὶ αὐτὸ ἦτο πρόσδος; Αὐτὸ ἤρχετο νὰ προτείνῃ ὁ πολίτης Γκαρούς πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες εἶδον, ἤκουσαν ἀντηχούσας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Γαλλίας τὰς πτέρυγας τῶν Γερμανῶν πρὸ δεκαεσσάρων ἐτῶν; Αὐτὸ ἐτόλμα νὰ εἴπῃ ἐνώπιον ἐνὸς στρατιώτου, ἐνώπιον ἀνδρῶν οἵτινες εἶχον φορέσει τὴν στρατιωτικὴν στολήν, οἵτινες εἶχον υἱοὺς φοροῦντας αὐτὴν ἀκόμη εἰς τὸ σύνταγμα;

Βεβαίως καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὁ Βερδιέ ὠνειροπόλει μέλλουσας καταστάσεις καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπότης εἰρηνεύουσα ἤθελεν ἀποτελεῖ μίαν ἀπέραντον οἰκογένειαν. Ἀλλ' ἡ στιγμή ἐκείνη δὲν ἐφαίνετο ἀκόμη ἐπιστάσα, οἱ δὲ ἀσπασμοὶ οὗς ἕως τότε ἀντήλλασσον τὰ ἔθνη ἦσαν ἀσπασμοὶ κομικῆς ἐλαφρότητος, ἂν δὲν ἦσαν προδοτικοὶ ὡς οἱ τοῦ Ἰούδα. «Ἄλλως τε, ἔλεγεν ὁ στρατιωτικὸς μὲ τὸ εἰλικρινές καὶ ἀπείριτον ὕψος του, ὅστις ἀγαπᾷ πᾶρα πολλοὺς, δὲν ἀγαπᾷ κανένα. Νὰ εἶνε τις υἱός, σύζυγος, πατήρ, φίλος, πολίτης, αὐτὸ ἦδη ὑπεραρκεῖ νὰ εἶνε ἀπόστολος καὶ ἀπόστολος τῶν ἰδεῶν τῆς Διεθνούς, εἶνε πᾶρα πολὺ.»

Διὰ τὸν Βερδιέ, ἐνῶ ἐλάλει, τὸ ἐργαστήριον ἐκείνο τὸ πεπληρωμένον ἀκροατῶν ἐξηφανίζετο· ἦδη ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπεν ἐνώπιόν του εὐρύχωρον μέλαν χάσμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οὐδὲν διέκρινε καὶ ὑπόθεν ἐξήρχετο θόρυβος συγκεχυμένος δηλῶν συμπαθειᾶν μᾶλλον. Μετὰ τῆς παραδόξου ἐκείνης παλιμβούλου εὐπαθείας τοῦ πλήθους, οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι οἵτινες εἶχον ἐπυφνημῆσαι τὸν Γκαρούς εὐρίσκον ὅτι εἶχεν δικαίον, πολὺ δικαίον ὁ ταγματάρχης Βερδιέ καὶ τὸν ἐχειροκρότουσαν.

Διότι ὅπωςδήποτε εἶνε ἀληθὲς ὅτι καὶ ἡ πατρις εἶνε τι ἀγαπητόν. Οἱ λιθοτόμοι ἐκεῖνοι, οἱ ἐργάται, εἶχον χρηματίσει κατὰ τὸ πλεῖστον

στρατιώται. Ἀπέμενον εἰς αὐτοὺς ὁ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν στολήν σεβασμός, ἡ ἀγάπη πρὸς ὅ,τι ὑπηρετήσαν καὶ προήσπισαν. Καλὰ ἦσαν ὅσα εἶχεν εἶπει ὁ Γκαρούς, ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἄσχημα, ὄχι δὲν ἦσαν διόλου ἄσχημα καὶ αὐτὰ τὰ ὅποια ἔλεγεν ὁ ταγματάρχης. Δὲν εἶχε βέβαια αὐτὸς τὴν φωνὴν τοῦ ἄλλου· ἦτο ἰσχνὸς καὶ μικρόσωμος, ἀλλὰ ἀδιάφορον, ἦτο καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος μὲ σημασίαν. Μαζὶ του κανεὶς δὲν ἀστείζετο! ἦτο λεπτοκαμωμένος, ἰσχνὸς ἀλλὰ καὶ ρωμαλέος. Καὶ αἱ παταγῶδες ἐπυφνημαὶ δι' ὧν ἐχαίρεισθη ὡς διὰ βροντῶδων κρότων τηλεβόλων ὁ πολίτης Γκαρούς, ἔκαμαν καὶ αὐτὸς νὰ σεισθῶσιν ἐπίσης σφοδρῶς αἱ ὕαλοι τῶν παρθύρων τοῦ ἐργαστηρίου.

Ὁ κ. Καπποῦ ἦτον καταγοητευμένος.

Ἔθει κρυφίως τὸν ἀγκῶνα τοῦ Γκινῶ τοῦ γείτονός του καὶ ἔλεγεν.

— Ἀναδεικνύεται ὁ ὑποψήφιος μας!.. Ἀναδεικνύεται!.. Ἐξάίρετα!.. περίφημα!

— Ὑπὲρ τὸ δέον φιλόπατρις! ἀπῆντα ὁ κτηνίατρος.

Μόλις εἶχε τελειώσει τὴν ἀγορεύσιν του ὁ Βερδιέ, ὅτε ὁ ὑψηλὸς ξανθὸς νέος ὀρθωθείς εἰς τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης, ἐξέτεινε τὴν ἰσχνὴν του χεῖρα πρὸς τὸν πρόεδρον Βουγιάρ καὶ ἐζήτησε τὸν λόγον.

— Τὸν λόγον! διατὶ;

— Διὰ ν' ἀποτείνω μίαν ἐρώτησιν πρὸς τὸν ὑποψήφιον.

— Πῶς ὀνομάζεσθε; εἶπεν ὁ πρόεδρος.

— Τιβολιέ (Λέων - Ἰωάννης - Βαπτιστής), ἀπῆντησεν ὁ νέος μετ' ἀγερωχίας ὡσεὶ τὸ ὄνομα τοῦ πολυκροτον ἦδη εἰς τὰς λαϊκὰς τῶν Παρισίων συναθροίσεις ἔπρεπε νὰ εἶνε γνωστὸν εἰς Σαλλύ.

Ὁ Βουγιάρ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν λόγον, ὁ δὲ ταγματάρχης προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ ὅποιαν ἐρώτησιν ἠδύνατο νὰ ἀποτείνῃ αὐτῷ ὁ νέος ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἐγνώριζεν.

Ὁ Γκαρούς, ὅστις ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἐξέδρας ἐπιδεικτικῶς καὶ ὁ Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ εὐρισκόμενος πλησίον του μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ἀκροατῶν ἀντήλλαξαν βλέμμα ταχὺ εἰρωνείας καὶ εὐχαριστήσεως, ἰδόντες τὸν Τιβολιέ σείοντα διὰ τῆς ἰσχνῆς χειρὸς του τὸ φύλλον ἐφημερίδος τίνος ὡς σημαίαν. Ἀνεγνώρισαν τὸν *Εργε.Ιου* τοῦ *Με.Ιετ.*

— Πολίται, εἶπεν ὁ νέος μὲ τὰς συνήθειας εἰς τοὺς ἀδοκίμους ρήτορας ὑπερβολικῆς χειρονομίας, ὅταν ζητῇ τις τὰς ψήφους τοῦ λαοῦ ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν λόγον περὶ τῶν πράξεων ὀλοκλήρου τῆς ζωῆς του, ὦραν πρὸς ὦραν. Εἶμαι ἀπλοῦς ἐργάτης ζαχαροπλαστείου, κατοικῶ εἰς Δαμμαρὶ· ἀλλὰ δύναται πᾶς τις νὰ γνωρίζῃ τί ἐπραξά ἐγὼ καταλεπτῶς εἰς ὅλον

μου τὸν βίον, στιγμὴν πρὸς στιγμὴν, καὶ ἂν θέ-
λη κανεὶς νὰ τὸ μάθῃ εἰμαιετοιμος νὰ τὸ εἶπω..

— Δὲν σ' ἐξετάζει κανεὶς περὶ αὐτοῦ!..

— Ἐπὶ τοῦ ζητήματος!..

— Ἔστω, εἶπεν ὁ Τιβολιέ, δυσαρεστούμενος
διότι ἠναγκάζετο ν' ἀποσιωπήσῃ τὴν βιογρα-
φίαν του, ἔρχομαι εἰς τὸ ζήτημα. Τί ἔπραξεν ὁ
ταγματάρχης Βερδιέ, ἐδῶ παρῶν, ὅτε ἦτο εἰς
φρουρὰν τινα εἰς τὴν Ἀλγερίαν διὰ νὰ παραπεμφθῇ
ἐνώπιον τοῦ στρατοδικείου εἰς... εἰς...

Ὁ Τιβολιέ ἀνέπτυξε τὴν ἐφημερίδα, ἣν ἐκρά-
τει ἀνά χεῖρας καὶ ἀνέγνωσε τὸ ὄνομα ὅπερ
εἶχεν ἥδη λησμονήσει.

— Εἰς Γκέλμαν!.. ναί, εἰς Γκέλμαν! Μάλιστα.

— Εἰς τὸ στρατοδικεῖον; ἠρώτησεν ὁ Βερδιέ
ἐξακολουθῶν νὰ μένῃ ὄρθιος.

Καίπερ ἀναμένων τὴν ἐπίθεσιν, ἔμεινεν ἀπε-
σβολωμένος ἀπέναντι τῆς ἐρωτήσεως καὶ οἱ
ὀφθαλμοὶ του προσηλοῦντο ἀτενῶς ἐπὶ τοῦ νέου
ἐκείνου μετὰ θάμβους, εἰς ὃ ποσῶς δὲν ἀνεμι-
γνύετο καὶ ἡ ὀργή.

— Εἰς τὸ στρατοδικεῖον; ἐπανέλαβεν.

— Ναί, εἰς Γκέλμαν!.. εἰς Γκέλμαν! ἀπήν-
τησεν ὁ Τιβολιέ, χαίρων ἄκρως διότι ἀνεύρισκε
τὸ ὄνομα τοῦτο.

— Ἀπαντήσατε! ἐρῶνουν οἱ ἀκροαταὶ πρὸς
τὸν ταγματάρχη.

— Ἐξηγήθητε!

— Περιφρονήσατε τὴν ἐπιβουλήν! ἔλεγεν ὁ
Καμποά, παραφερόμενος ἐκ τοῦ ἰνθουσιασμοῦ του.

— Εἰς Γκέλμαν! εἰς Γκέλμαν! ὠρύετο ὁ
Τιβολιέ μετ' ἐπιμονῆς.

— Σιωπή! ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος Βουγιάρ.
Τὸν λόγον ἔχει ὁ πολίτης Βερδιέ.

Ὁ Γκαρούς ἐφάνετο κατηχηχριστημένος.

Ὁ ταγματάρχης ἠθέλησε νὰ ἠμιλήσῃ, ἀλλὰ
τὸ αἶμα ἀνήλθεν εἰς τὸν λάρυγγά του καὶ σχε-
δὸν τὸν ἀπέπνιγεν. Τὰ ὄψα του ἐδόμβουν. Ἀλ-
γεινὴ αἰσθησις περιέσφιγγε τὸ μέτωπόν του ὡς
σιδηρὰ στεφάνη. Εἰς Γκέλμαν!.. Εἰς τὸ στρα-
τοδικεῖον!.. Τί ἐννοεῖ διὰ τούτου ὁ Τιβολιέ; ὁ-
ποία ἦτο ἀρὰ γε ἡ συκοφαντία, ἣν εἶχον παρα-
σκευάσει;

— Εἶνε τυπωμένον! εἶπεν ὁ ἐργάτης. Καὶ
ἂν ἀγαπάτε— καὶ ἐπέσει τὸν Ἔγγελος τοῦ
Μελέρ— τὸ ἀναγινώσκω.

— Μάλιστα, ἀναγινώσκατε!.. εἶπε τότε ὁ ταγ-
ματάρχης ἀπαθῶς. Ἐπεθύμουν νὰ τὸ μάθω...

Ἀλλ' ἀνὴρ τις ὑψηλός, στρατιωτικὸν ἔχων τὸ
ἦθος, ἰσχνός ὡς πᾶσσαλος, ἠγέρθη ἥδη ἐκ τοῦ
μέσου τοῦ πλήθους, ὤρμησε πρὸς τὴν ἐξέδραν,
ἐζήτησε τὸν λόγον, τὸν ἔλαβε ταυτοχρόνως ἀφ'
ἑαυτοῦ καὶ ἐκτείνων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ταγ-
ματάρχη, ἀνέκραξε μετὰ σφοδρᾶς φωνῆς, ἥς ἡ
ἀγανάκτησις ἐν τῷ ἄμα ἐνεποίησεν αἰσθησιν
εἰς τὸ ἀκροατήριον :

— Εἶνε περιττόν! Δὲν θ' ἀναγνωσθῶν αὐ-
ταὶ αἱ αἰσχρότητες. Ὅχι, δὲν θὰ ἀναγνωσθῶν,
σὰς τὸ λέγω ἐγὼ, ὁ Φουρνερέλ!.. Δὲν ὑπάρχει
οὐδὲ λέξις ἀληθείας ἐξ ὧν περιέχει αὐτὸ
τὸ παραμῦθι.. οὐδὲ λέξις! Ὁ ταγματάρχης
Βερδιέ τοῦ δού συντάγματος τοῦ πυροβολικοῦ οὐ-
δέποτε κατηγορήθη διὰ τὸ ἐλάχιστον, σὰς δίδω
τὸν λόγον μου. Ἄν δὲ ἐκείνοι ὅπου τὸν κατη-
γοροῦν ἔχουν τὸ θράσος νὰ ὑποστηρίξουν καὶ
προφορικῶς ὅσα ἐτόλμησαν νὰ γράψουν, θὰ
ἔχουν νὰ κάμουν μετ' ὁ Πέτρον Φουρνερέλ, πρῶτον
πυροβολητὴν, ὅστις εἶνε ἰκανός νὰ γείνη κομ-
μάτια διὰ τὸν ταγματάρχη, ὅπως ὑπάρχει ὁ
θεὸς ὅπου προσκυνούμεν!.. Ἄς τὸ σκεφθῶν!..

Ὁ Φουρνερέλ λαλῶν εἶχε τοποθετηθῆ πλη-
σίον τοῦ ταγματάρχου ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ δε-
χθῆ ἀντ' ἐκείνου χάλιαζαν σφαιρῶν καὶ ἔβλεπε
μετ' ἠθος ὀργίλον τὸν συντάκτην τοῦ Ἐγγέλου
τοῦ Μελέρ, ὅστις ἐπίσης εἶχεν ἀνορθωθῆ καὶ ὡς
νὰ ἤθελεν ἴσως νὰ προκαλέσῃ τὸν πρῶτον στρα-
τιώτην, συνέστρεψε γελῶν τὸν μύστακά του.

Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Φουρνερέλ ἐνεποίησεν αἰ-
σθησιν εἰς τὸ πλήθος. Τὸν δὲ Βερδιέ συνεχίνει
ἄμα καὶ ἐταπεινῶν ἡ ἐπέμβασις αὐτῆ. Ὅσον
ἀγαθὸς καὶ γενναῖος καὶ ἂν ἦτο ὁ ἄλλοτε σύν-
τροφός του, ὁ ταγματάρχης ὅπως δῆποτε δυση-
ρεστεῖτο βλέπων ἑαυτὸν προστατευόμενον παρ'
ἐνός κατωτέρου του. Ἄλλως τε ἡ προστασία δὲν
ἀφώπλιζε τὸν Τιβολιέ, ὅστις ἐπανελάμβανε
μετὰ πειρακτικῆς διαθέσεως τὸν ἐπωδόν :

— Εἰς Γκέλμαν! Ὅλ' αὐτὰ δὲν μὰς λέγουν
τίποτε διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Γκέλμας!

— Ἀλλὰ τέλος πάντων, πολῖτα ταγματάρχη,
εἶπεν ὁ πολίτης Βουγιάρ, τὸ ἀπλούστερον πράγ-
ματι θὰ ἦτο νὰ ἐξηγηθῆτε ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀξιο-
θρηνητοῦ ὑποθέσεως τῆς Γκέλμας.

Αἱ περὶ τούτου γινώμαι τοῦ πλήθους ἦσαν δι-
χασμέναι. Τινὲς ἀκροαταὶ ὑπόπτευσαν ἄορίστως
σκευωρίαν τινά, ἄτιμόν τωκ πράξιν οἰανδῆποτε
ὑποκρυπτομένην ὑπὸ τὴν «ἀξιοθρηνητον αὐτὴν
ὑπόθεσιν» ὡς ἔλεγεν ὁ πρόεδρος.

Ὁ κτηνίατρος Γκενώ, ὅστις δὲν ἀμφέβαλλε
περὶ τῆς ἐντιμότητος τοῦ ταγματάρχου, εὐρι-
σκεν οὐχ ἥττον ὅτι ὁ Βερδιέ ὑπὲρ τὸ δέον ἐπέ-
μενε νὰ μὴ παράσχη ἐξηγήσεις.

Τότε μεγάλαι κραυγαὶ ἠκούσθησαν ταυτο-
χρόνως εἰς τὸ ἀκροατήριον· οἱ ἐργάται καὶ οἱ
χωρικοὶ ἤρχισαν ν' ἀπαιτῶσι τὰς ἐξηγήσεις,
φωνάζοντες ρυθμικῶς, ἐν εἰδει ἐπιώδου· «Ἡ
Γκέλμα, Ἡ Γκέλμα!..»

— Ἡ Γκέλμα; εἶπεν ὁ Βερδιέ ἀνακτῶν τὴν
ἀπάθειάν του ἀπέναντι τῶν παιδαριωδῶν ἐκεί-
νων ἀταξιῶν, αἵτινες εἶχον τὴν πρόθεσιν νὰ
φαναῶσιν ὡς ὕβρεις. Ὁ συντάκτης τοῦ φύλλου,
τὸ ὁποῖον ὁ κύριος κρατεῖ εἰς χεῖράς του (καὶ
ἐδείκνυε τὸν Τιβολιέ) ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ μὲ πλη-

ροφορήσῃ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Γκέλμας. Δὲν
δύναμαι νὰ τὴν γνωρίζω ἐγὼ τὴν ὑπόθεσιν αὐ-
τὴν τῆς Γκέλμας, ἀφοῦ οὐδέποτε ἐπάτησα εἰς
Ἀλγερίαν!..

— Οὐδέποτε; ἀνέκραξεν ὁ Τιβολιέ δυσπί-
στως.

— Οὐδέποτε!

— Καὶ ὅμως ὁ Ἐγγέλος τοῦ Μελέρ... ἡ ἐ-
φημερίς τοῦ Γκαρούς!..

— Ἐδῶ παρῶν εἶνε ὁ συντάκτης, εἶπεν ὁ
Φουρνερέλ δεικνύων τὸν Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ.
Ἄς ἐξηγηθῆ!.. Αὐτὸς ὀφείλει νὰ ἐξηγηθῆ!

Ὁ Γκαρούς ὅπως οὐν ἐρυθρὸς καὶ στενοχωρη-
μένος ἔνευεν εἰς τὸν Σαβουρῶ ν' ἀπαντήσῃ καὶ
ν' ἀπαντήσῃ ταχέως, διότι προσηθάνετο ὅτι δυ-
σάρεστόν τι ἔμελλε ν' ἀναφυῆ.

Ὁ Σαβουρῶ ἐζήτησε τὸν λόγον παρὰ τοῦ
Βουγιάρ.

Ἐμεῖς δὲ ἐλάλει ὁ Σαβουρῶ δὲ Ρεβίλ
ἐκείνος· ἐγὼ εἰς ἀπαιτικῶς, ὡς νὰ ἤθελεν ἀπλῶς
νὰ «κάμῃ μίαν ἀστείότητα» εἰς τὸν ταγματάρ-
χη. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀρηγήθη εἰς τὸ φύλλον
τοῦ Ἐγγέλου μίαν κῆποιαν ἱστορίαν περὶ δι-
κῆς τινὸς ἐνώπιον τοῦ στρατοδικείου, εἰς ἣν
ἀνεμιγνύετο καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ταγματάρχου
Βερδιέ. Ἀλλ' ἔνεκα πληροφωρίων ἀτελῶν καὶ
ἀνακριβῶν εἶχε περιπέσει εἰς λάθος, δι' ὃ αὐτὸς
πρῶτος ἐλυπεῖτο πλέον παντὸς ἄλλου.

— Ναί, πλέον παντὸς ἄλλου. Ἡμεῖς πρῶτοι
εἴμεθα οἱ βεβαιώσαντες τὸ γεγονός, θεωροῦμεν
δὲ τιμὴν μὰς ἡμεῖς πρῶτοι παλιν, — ἐδή-
λωσεν ὁ Σαβουρῶ, — ἀκούετε; ἡμεῖς πρῶτοι νὰ
δηλώσωμεν ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται γεγονός
εἶνε κατ' ἀρχὴν ἀνυπόστατον.

— Εὐγε! ἐκράξεν ὁ Γκαρούς.

Ἀπέναντι δὲ τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης εἰλικρι-
νεῖας πλείστοι ἀκροαταὶ ἐπανέλαβον: Εὐγε!
Μόνος ὁ Τιβολιέ ἐφάνετο κατηχηχρισμένος.

— Λοιπὸν τότε ἡ Γκέλμα;... Ἡ Γκέλμα;...

Ἀλλ' ὁ Σαβουρῶ διηγήθη πῶθεν προήλθε τὸ
λάθος. Ὁ παραπεμφθεὶς εἰς τὸ στρατοδικεῖον
τῆς Γκέλμας ἀξιοματικὸς δὲν ἦτο ταγματάρ-
χος τοῦ πυροβολικοῦ, ἀλλ' ὑπολοχαγὸς τῶν ἀ-
κροβολιστῶν, δὲν ἐκαλεῖτο Βερδιέ, ἀλλὰ Ρισῶν·
δὲν κατηγορεῖτο ἐπὶ παρκνόμῳ εἰσπράξει, ἀλλ'
ἐπὶ τραυματισμῷ τινος, μεθ' οὗ ἐμνομάχησεν.
Δὲν κατεδικάσθη παρὰ τοῦ στρατοδικείου, ἀλλ'
ἠθώθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν χειροκροτήσεων τῶν
συναδέλφων του. Παρεκτὸς τῶν ἐπουσιωδῶν
τούτων λεπτομερειῶν, ἐξ ὧν ἠδύνατό τις ν' ἀπα-
τηθῆ, ὡς βλέπετε, προσέθηκεν εὐμένως ὁ δη-
μοσιογράφος, τὸ γεγονός αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἦτο
ἀκριβέστατον.

Οἱ ἀκροαταὶ ἤρχισαν νὰ μὴ ἐννοῶσι τι πλέον
ἐκ τῆς συζητήσεως, ὁ δὲ Γκαρούς βασιζόμενος
εἰς τὴν ἐπιρριφθεῖσαν εἰς τὸ πνεῦμά των σύγχυ-

σιν, ἤλπιζεν ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα θ' ἀπέμενεν ὅπως
δήποτε ἐκ τῆς ἀξιοθρηνητοῦ ἐκείνης ὑποθέσεως
τῆς Γκέλμας ὑστεροβουλία τις καὶ ὑπόψια εἰς
τὸν νοῦν μερικῶν. Ἐν συνόλῳ ἐν τούτοις τὸ ἐξα-
γόμενον ἀπέβαινε οὐδέτερον. Ὁ πρόεδρος Βου-
γιάρ ἔθηκε χωριστὰ εἰς ψηφοφορίαν τὰς ὑπο-
ψηφιοτήτας τοῦ Γκαρούς καὶ τοῦ Βερδιέ, ἀμφό-
τεροι δὲ ἐνθέρμως ἀνεκνήρυχθησαν μετ' ἐπιευφη-
μιῶν.

(*Ἐπεται συνέχεια).

Ἡ ΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

(Ἐκ τῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐπιστολῶν
τοῦ κόμητος de Mouy)

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐδῶ τάφος, ἐκεῖ θέατρον. Ὅταν τις μετα-
βαίῃ ἀπὸ ἐρείπιων εἰς ἐρείπια, αἱ ἀντιθέσεις
αὐταὶ ἰσχυροτέρων ἐμποιοῦσιν ἐντύπωσιν εἰς τὸ
ἀνθρώπινον πνεῦμα. Ἀποτελοῦσι κατὰ τινα
τρόπον ἀπτά λείψανα τῶν διαφόρων ἐκφάνσεων
τοῦ καθ' ἡμέραν βίου· οἱ καὶ ἐξαγγέλλουσι τὰς
προσευχὰς καὶ τὸ ἰδεῶδες τῶν πηλαίων, αἱ τρο-
πικοφόροι ἀψίδες καὶ οἱ κίονες διηγοῦνται τὴν
δόξαν αὐτῶν, οἱ τάφοι ὑπεθυμίζουσι τὰ δάκρυα,
τὰ θέατρα διετήρησαν τὴν ἠχὴ νεκρωθέντων
ἐνθουσιασμῶν καὶ ἀποσβεσθέντων γελῶτων. Ὁ
ζῆθος δλόκληρος ἂν καὶ καταπεσὼν καὶ ἐξα-
φανισθεὶς σώζεται ὅμως ἐκεῖ, ἐν τοῖς μνη-
μείοις.

Τῆς Μουουχίας τὸ θέατρον δὲν εἶναι μέγα·
τὸ κάτω μέρος τοῦ ἡμικυκλίου σφύζεται ὄλον, μό-
νον βαθμῆδες τινες κατεβράχησαν. Πτωχοὶ παῖ-
δες κάθηνται ἐπὶ τῶν ἐρείπιων καὶ θερμαίνονται
εἰς τὸν ἥλιον. Αἱ πλάκες, ἐφ' ὧν ἄλλοτε ὤρχετο
ὁ χορός, εἶναι ἀκόμη συνηρμοσμέναι ὡς ἂν
ἐπρόκειτο τώρα νὰ περὶλθῶσιν οἱ αὐληταί.
Ὅπισθεν, ὑψηλὸν τι χεῖλωμα δηλοῖ τὸν τόπον,
ὅπου ἦτο ἡ σκηνή. Ἐκεῖ ἐδιδάχθησαν τοῦ Εὐ-
ριπίδου καὶ τοῦ Μενάνδρου τὰ δράματα, πιστεύω
δὲ ὅτι καὶ τὰ κωμικὰ παίγνια τῶν χρόνων ἐκεί-
νων, λησμονηθέντα τώρα, ὅπως καὶ οἱ θεαταὶ
οἱ ἐξ αὐτῶν τερπόμενοι. Τὶ λαμπροὺς στίχους,
τὶ ἀστεῖα σκώμματα, τί μουσικούς τόνους σε-
μνοῦς ἢ γελίους θὰ ἤκουσαν οἱ κατηρειπωμέ-
νοι ἐκεῖνοι λίθοι! Εἰς τὸ βάθος, ὁ ὄρμος τῆς
Μουουχίας ἐχρησίμευεν ὡς σκηνογραφία τοῦ θε-
άτρου. Καὶ μένει τώρα ἐκ πάσης τῆς παλαιᾶς
ἀγωνιστικῆς τοῦ θεάτρου λαμπρότητος μόνη ἡ
φυσικὴ ἐκείνη σκηνογραφία καὶ ὁ ἥλιος, ὅστις
διὰ τῶν ἀκτίνων του ἐφλεγε τὰ λευκὰ μάρμα-
ρα κατὰ τὰς παλαιὰς ἡμέρας.

Ἐγγύς τοῦ τόπου τούτου, παρὰ τὴν θάλασ-
σαν, ἀνεύρισκω παλαιὰς τινὰς ἑδρας λιθίνας.
Ἐκεῖ λέγουσιν ὅτι ἦτο τὸ παλαιὸν δικαστήριον

τὸ ἐν Φρακτοῖ, ὅπερ ἐδίκαζε τὰς ἀντιποιήσεις τῶν ἑνεκα ἀκουσίου φόνου φυγοδικούντων καὶ κατηγορουμένων τὸ δεύτερον διὰ φόνον ἑκούσιον. Ἦτο δὲ περιέργος ἡ διεξαγωγή τῆς δίκης· οἱ κατηγορούμενοι δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ πατήσωσι τὸ ἀττικὸν ἔδαφος, ἀλλὰ προσήρχοντο ἐπὶ πλοίου ἵνα ἀπολογηθῶσι πρὸ τῶν δικαστῶν καὶ ἐκεῖθεν διετύπωνον τὴν ἀπολογίαν των. Καὶ ἂν μὲν ἀπήλασσαν αὐτοὺς τὸ δικαστήριον τῆς κατηγορίας, τότε ἀπεβίβάζοντο εἰς τὴν πατρίδα, ἂν δὲ τοὺς κατεδίκαζε πάλιν ἀπέπλεον ἐξόριστοι. Ἡ διδικασία αὕτη φείνεται μὲν τῶρα εἰς ἡμᾶς παράξενος, ἀλλ' ὁ βίος τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων διεξήγετο ὅλος σχεδὸν ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸν ἴδῃ τις σήμερον καλῶς καὶ νὰ τὸν καταλάβῃ παρὰ μόνον ἐν αὐτοῖς τοῖς τόποις, ὅπου διεδραματιζόντο αἱ διάφοροι αὐτοῦ φάσεις. Ἐδῶ λοιπὸν καὶ οἱ δίκασται καὶ οἱ κατηγορούμενοι ἔρχονται οὕτως εἰπεῖν καὶ λαμβάνουσι θέσιν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας, ἡ δὲ φαντασία ἀνοικοδομεῖ τὴν δικαστικὴν ταύτην σκηνὴν καὶ τοὺς ρητορικοὺς ἐκείνους ἀγῶνας τοὺς τελουμένους πρὸς τὸν ἦχον τῶν κυμάτων.

Ἐκ Πειραιῶς δυνατόι τις νὰ ἀναβῇ εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς ἐν τέταρτον τῆς ὥρας διὰ μέσου ἀμπελοφύτου πεδίου. Δὲν κατέχομαι ἐγὼ ὑπὸ τῆς σχολαστικῆς ἀπεχθείας πρὸς τὰς σιδηρὰς ράβδους καὶ τὸν ἀτμὸν ἐπὶ τοῦ κλασικοῦ ἐδάφους, καὶ ἐθεώρησα πάντοτε ὡς παιδαριώδεις τὰς τοιαύτας μέμφμοιρίας, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον προτιμῶ νὰ βραδίσω τὴν μεγάλην ὁδὸν καὶ νὰ μὴ χάσω τὸ θέαμα τοῦ ἀττικοῦ πεδίου, ἂν καὶ εἶνε ἀνώμαλος ἡ ὁδὸς αὕτη καὶ συχνάκις πλήρης ἀφορήτου κοινορτοῦ. Μετὰ ἐνὸς σταδίου ἠλιόκαυστον πορείαν ἐπὶ ἐλώδους ἐδάφους κεκαλυμμένου ὑπὸ ἐλεεινῶν καλυβῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ πρόσσκειον τοῦ Πειραιῶς, ἡ ὁδὸς μεταβάλλεται εἰς δειροστοιχίαν μεγαλοπρεπῶν λευκῶν, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι μεγάλην πρασίνην ἀψίδα, ὅπου φρίσσει τὸ φύλλωμα τῶν τῶ ἀργυρόχρουν. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ περιέπου τῆς δειροστοιχίας ταύτης ὑπάρχουσιν ὑπὸ τὴν σκιάν μικρά τινα καὶ ταπεινά κηφονεῖα κεκοσμημένα δι' ἀτέχνων ἀγροτικῶν ζωγραφημάτων. Ἐπὶ τῶν χωδαίων τούτων τοιχογραφιῶν ἀπειροτέχνοι ζωγράφοι ἔχουσιν εἰκονίσῃ δι' ἀρελοῦς χρωστῆρος Ἑλληνικὰς ἥρωας μὲ θώρακας καὶ περικεφαλαίας σείοντας τὸ δόρυ. Εἰς μάλιστα ἐξ αὐτῶν ὁ τολμηρότερος καὶ οὐδὲν ἦττον ἀπειροκλασ ἐπάσχισε νὰ ζωγραφίσῃ τὴν πυρπόλησιν τῆς Τροίας· ἡ ἀτυχῆς πόλις φλέγεται κατακόκκινος ἐν τῷ μέσῳ παραδοξοτάτων σκηνογραφικῶν ἀπόψεων. Τὰ ἀριστουργήματα ταῦτα τῆς γραφικῆς τέχνης, τοὺς ἐκστατικούς ἀμαξηλάτας, ἐν ᾧ ποτίζουσι τοὺς ἵππους των. Θὰ ἠδύνατο δὲ εἰς καλὸς το-

πιογράφος νὰ κάμῃ ὠραίαν εἰκόνα ζωγραφίζων τοὺς χρωματιστοὺς ἐκείνους οἰκίσκους, τὰ ἀτάκτως τοποθετημένα φορτηγὰ ἀμάξια, ἐν τῇ ὁάσει ἐκείνῃ καὶ ὑπὸ τὰ ὠραία ἀμφιλαφεῖ δένδρα διὰ τοῦ φυλλώματος τῶν ὑποῖων διασκορπίζονται χύματα φωτὸς καὶ ἀνταύγειαι ἀσαφῶς ἐπεσκιασμένα.

Πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν πρασινάδα ἐκείνην, διέρχεσθαι τὸν Κηρισὸν εἶναι τὸ πολὺ δύο μέτρα ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης εἰς τὴν ἄλλην, εὐρίσκειται δὲ ὁ ποταμὸς εἰς ἡμίσεις σταδίου διάστημα ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του τὸν χειμῶνα, τὸ ὕδωρ κυλιέται ὡς περ χειμάρρος, ἀγρίως βρασσοῦμενον καὶ κίτρινον· τὸ θέρος εἶναι πράσινον, ἤσυχον καὶ ὀλιγοστόν. Κατὰ μέσον ὄρον ἔχει βάθος πενήκοντα ὑρεκατομέτρων καθ' ὅλον τὸν ῥοῦν. Ἐν Κηρισίῳ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Πεντελικοῦ, ὑπόθεν ἐκρέει λαμπρὸς ἀπὸ μιᾶς τετραγώνου λεκάνης, θὰ ἐνόμιζες ὅτι μέλλει νὰ ἀποβῇ μέγας ποταμὸς, ἀλλ' οἱ ποταμοὶ δὲν πρέπει νὰ κρίνωνται ἐκ τῶν πηγῶν των. Εἶδον ἐν τῇ πατρίδι μου, τῇ Πικαρδίᾳ, τὰς πηγὰς τοῦ Ταβούλλα, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μία μικρὰ βρύσις, ἐξ ἧς ἂν κρίνῃ τις θὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος μέλλει νὰ εἶναι πολὺ μικρότερος τοῦ Κηρισοῦ, ἄλλου δὲ μεγάλου τῆς Γαλλίας ποταμοῦ αἱ πηγαὶ ὁμοιάζουσι πρὸς εὐτελὲς πλυνητήριον. Ἄλλ' ὁ Κηρισὸς δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ πτόμον παρὰ τὸν Ἰλισόν, ὅστις εἶναι πάντοτε σχεδὸν ξηρὸς· ἔτι δὲ καὶ οἱ παρόχθιοι, ὧν οἱ ἀγροὶ εἶναι πάντοτε διψαλέοι ἑνεκα τῆς φυσικῆς τοῦ τόπου ἀνομβρίας, διοχετεύουσι πρὸς ποτισμὸν τῶν ἀμπελώνων καὶ τὸν κήπων των τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἐκ τοῦ ὄρους καταρρέοντος ὕδατος. Ὑπάρχει ἐν τῷ ἐλαιῶνι τῶν Ἀθηνῶν μέρος τι, ὅπου ὁ ποταμὸς δὲν εἶναι παρὰ μικρὸν ῥυάκιον. Καὶ ὅμως εἶναι ὁ Κηρισὸς, εἰς ἐκ τῶν περιφημοτέρων ποταμῶν τῆς γῆς, τὸ δὲ ὄνομά του εἶναι πολὺ μάλλον γνωστὸν ἢ τὰ ὀνόματα πολλῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ὅσας δὲ τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ ἀπεικονισθῇ ὡς θεὸς ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τοῦ Παρθενῶνος.

Ἡ ὠραία δειροστοιχία ἦν ἐθαύμασα πρὸ ὀλίγου δὲν ἐξακολουθεῖ μέχρις Ἀθηνῶν. Οἱ Γάλλοι στρατιῶται καὶ οἱ ναῦται, οἵτινες τὴν ἐφύτευσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατοχῆς τοῦ 1854 δὲν ἐπρόφθασαν νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον. Τὰς ἀμφιλαφεῖς λευκάς διαδέχονται ἰσχυρὰ δειροδύλλια, τὰ ὁποῖα οὐτε σκιάν παρέχουσι καὶ εἶναι σχεδὸν πάντοτε κοινορτοσκεπῆ. Ἄλλ' ὅμως παρατηρῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναμέσον τῶν ἀμπελῶν ἴχνη τῶν μακρῶν τειχῶν καὶ ὄνειροπολῶ τοὺς τάφους τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Μεγάνδρου, οἵτινες δυστυχῶς ἐξηφανίσθησαν μὲν τῶρα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Παιουσάνου ἐσώ-

ζοντο παρὰ τὴν ὁδὸν ταύτην καὶ ἀρχίζω καθάρᾳ νὰ διακρίνω τὴν Ἀκρόπολιν. Εἶναι δὲ ταῦτα τὰ καλὰ ἱκανὰ δι' ἐλαχίστην πορείαν. Ἐπὶ τῆς χρυσιζούσης βάσεως τῶν βράχων ὧν εἶναι κατεστρωμένη ἡ κορυφή, ἀκτινοβολοῦσιν εἰς τὸν ἥλιον τοῦ Παρθενῶνος οἱ κίονες. Πέραν δὲ ὁ Λυκαβηττὸς ὑψοῖ ὄρθιον εἰς τὸν αἰθέρα τὸν αἰχμηρὸν του κῆνον, ὃν ἐπιστέφει μικρὸν ἐρημίτου οἰκίδιον· εἰς τὸ βάθος κλείει τὸν ὀρίζοντα ὀλομαυρον τὸ Πεντελικόν.

Δύο παράλληλοι σειραὶ ὄρεων, ὧν οἱ πρόποδες κατέρχονται μέχρι τῆς θαλάσσης, περιφράττουσι τὸ πεδῖον τῶν Ἀθηνῶν. Δεξιόθεν, ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἔχει τὸν βαρὴν ὄγκον τοῦ Ὑμηττοῦ, οὐτινος αἱ ἀκρολοφίαι ὑψοῦνται διὰ γραμμῶν σχεδὸν ἀναπαισθήτων μέχρι τῆς ἐσχάτης ἄκρας καὶ ἐκεῖθεν ἐξακολουθοῦσι, εἰς εὐδακτον κλιτὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἡρέμου κανονικότητος. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουσι ῥωγμαί, αἵτινες ἀνοίγουσι βαθείας σκιας κηλιδούσας τρόπον τινὰ τὴν ὅλην σποδοσειτῆ χροίαν καὶ μικρὰ δασίδια χαμηλῶν δειροδύλλων. Ὅταν εἶναι καθαρώτατος ὁ οὐρανὸς ὑπεράνω τῆς μακρᾶς ἐκείνης καὶ ἐναρμονίου κατατομῆς, αἱ ἀμυδραὶ χροαὶ τοῦ βουνοῦ θαυμασίως συγγέονται πρὸς τὴν συντονίαν τοῦ οὐρανοῦ χρώματος, ὃ δὲ ἀπὸ προσλαμβάνει περὶ τὰς κορυφὰς μίαν μαργαριτωδῆ ἀπόχρωσιν, ἧς εἶναι τῷ ὄντι ἀνέκφραστος ἡ γλυκύτης. Ὁ ἥλιος ἀργυρώνει τὰς ἐπιφανείας· διαυγῆς γαλήνη κατασκορπίζεται ἐπὶ τὰ ὑψώματα ἐκεῖνα.

Παρὰ τὴν δύσιν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἥλιος μέλλει νὰ ἐξαφανισθῇ πρὸς τὰ μέρη τῆς Κορίνθου, ὁ Ὑμηττὸς περιβάλλεται ἐπὶ τινα χρόνον ὑπὸ τῶν τελευταίων ἀκτίνων φωτοδόλον αἰγλήν ἰόχρουν καὶ ἐνίοτε σχεδὸν κοκκίνην, τὴν θαυμασίαν δὲ ταύτην λάμψιν βλέπεις βραδείως καὶ κατὰ μικρὸν παραγομένην καὶ ἐπιτεινομένην. Ἀρχίζει αὕτη νὰ ἐκτεινῆται ὡς ἀραιὸν καὶ διαφανὲς μεταξίνον ὕψωμα, κατὰ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὰς βάσεις, ἔπειτα ἐπὶ τὰς κορυφὰς, ἐφ' ὅσον κατέρχεται πρὸς τὴν δύσιν ὁ μεγαλοπρεπὴς ἀστὴρ. Καὶ γίνεται τότε ἀληθῆς μεταμόρφωσις τοῦ ἀψύχου βουνοῦ, ἐν εἶδος αἰδήμονος ἀναμίξεως τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ζωῆς, μία λυκαυγῆς ἥως, ἧτις ζωογονεῖ καὶ κάμνει νὰ μειδιά τὸ σκυθρωπὸν του πρόσωπον. Καὶ ἀκτινοβολεῖ οὕτως ὁ Ὑμηττὸς ἐπὶ τινα ὥραν ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἀποθεώσεως, ἔπειτα αἱ σκιαὶ ἀνωθοῦσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἰριδωτὸν φῶς πρὸς τὴν κορυφήν· ἐκεῖ ἀναπαύεται, ὀλιγοστεύει, σβύνεται καὶ εἰσνεῖ ἐξατμίζεται εἰς τὸ διάστημα.

Ἀγαπῶ νὰ θεωρῶ τοιοῦτοτρόπως τὸν Ὑμηττὸν κατὰ τὰς πανσελήνους ἐσπέρας. Ἐπὶ πολὺ τὸ ὄρος κρύπτει τὴν σελήνην ἀλλ' ὀπισθεν τοῦ ἀναβαίνει τὸ λαμπρὸν σέλας. Πρὸ αὐτοῦ ὁ Ὑ-

μηττὸς εἶναι κατάμαυρος, ἔπειτα ἡ πρώτη στρογγύλωσις τοῦ δίσκου διαφαίνεται εἰς τὴν κορυφήν, ἡ ἀκρῶρεια περιστέφεται τότε διὰ φωτεινοῦ στεφάνου, ἔπειτα ἀναπτύσσεται τὸ ἄστρον καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐκχειλίζεται καὶ τρέχει ἐπὶ τὰ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ. Ὅταν δὲ ὀλοκληρὸς ὁ χρυσοῦς κύκλος σταθῇ νικηφόρος ἐπὶ τοῦ καταυγαζομένου ὑψώματος, καὶ ὁ Ὑμηττὸς καὶ τὸ πεδῖον κατακλύζονται ὑπὸ λευκότητος ὁμοίας πρὸς τὸ χρῶμα τοῦ ὀπαλίου. Τὸ φέγγος εἰσδύει εἰς τὰς ῥωγμάς, προσκολλάται ἐπὶ τῶν πετρῶν, κατέρχεται ὡς ἀερώδης χεῖμαρρος, ἀναμιγνύεται πρὸς τὰ κυκνὰ βάθη τῆς νυκτός.

Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, πέραν τῆς πεδιάδος, ἡ σειρά τοῦ Κορυθαλλοῦ καὶ ἡ τῆς Πάρνης κυματίζουσι ὡς θάλασσα, τῆς ὁποίας τὰ κύματα γίνονται ὀλονὲν μεγαλύτερα. Αἱ γραμμαῖ των ὑψοῦνται βραδείως, ἐνώνονται διὰ μεγάλων καμπυλῶν καὶ προσκλίνουσι πρὸς ἀλλήλας τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀρχιτεκτονικὴν των. Εἶνε ξηρὰ καὶ ἄγωνα ὄρη· αἱ αἰγες καὶ τῶν ποιμένων αἱ πυρκαϊαὶ ἠφάνισαν πᾶσαν τὴν βλάστησιν των καὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐπάνω παρὰ μόνον ἐλεεινά τινα δειροδύλλια, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ἔχει κατατριψῆ ὁ θαλάσσιος ἄνεμος. Ἄλλοτε ὑπῆρχον δάση ἐπὶ τοῦ Κορυθαλλοῦ, ἀνευρίσκονται δὲ τινα ἀκόμη εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ ὄρους στενώματα. Κατὰ τοὺς ἀρχαιολογοῦντας ἐδῶ ἐλατρεύετο ὁ Ἀπόλλων, ἀπὸ κοινοῦ, ὑποθέτω, μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς ἀθανάτου θεηρετρίας, τοῦ θεοῦ φαντάσματος τῶν πρασίνων βουνῶν. Μετὰ τὸν Κορυθαλλὸν ἔρχεται ἡ Πάρνης μετὰ τὸ τραγὺ κλυδώνισμα τῶν ἀγρίων τῆς κορυφῶν, μετὰ τὰς κοιλάδας τῆς, τὰ χωρία τῆς, μετὰ τὸν βράχον τῆς Φυλῆς τὸν ἀκρόλοφον καὶ ὁμοιον πρὸς πολὺ κλυστον πέτραν, μετὰ τὴν ταραχώδη θεῶν τῶν ἰσχυρῶν πλευρῶν τῆς, μετὰ τὰς τραχείας αἰχμὰς τῆς, ὅπου τὸν χειμῶνα κυλιόνται μαῦρα τὰ σύννεφα καὶ μένει ἄτηκτος ἡ χιών. Ἦτο ἄλλοτε ποτε τὸ κρησφύγετον τῶν κλέφτῶν τῆς ἐθνεγεργίας καὶ βραδυτέρου τῶν ληστῶν, ὅταν ὑπῆρχον ἀκόμη λησταὶ ἐν Ἑλλάδι· καὶ τῷ ὄντι ἔχει ὅλην τὴν ἀγρίαν ὄψιν ληστρικοῦ καταφυγίου. Τὰ στενά του κρύπτουσι δάση ἐλατῶν, ἄντρα καὶ χειμάρρους. Τὴν σήμερον τὸ πᾶν εἶνε ἤσυχον ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰς ἐρημίας τοῦ βουνοῦ. Οἱ κλέφται εἶνε περιττοὶ ἐν ἐλευθερᾷ χάρα, τοὺς δὲ ληστὰς ἐξωλόθρευσεν ἡ Ἑλλάς. Τῆς Φυλῆς τὸ προῦριον, ὑπόθεν ἄρρηπεν ὁ Θερασόβουλος ὡς ἀπὸ φωλεῆς ἀετοῦ ἵνα ἐκδιώξῃ τοὺς τριάκοντα, κεῖται ἠρειπωμένον. Καὶ τὰ στεγὰ καὶ αἱ κορυφαὶ δὲν ἔχουσι πλέον νὰ κρύψωσιν οὔτε ἐλευθερωτὰς οὔτε κηκοῦργους. Τῶρα βλέπεις ἐκεῖ μόνον ἀγαθοὺς χωρικοὺς καθημένους ἐπὶ τῶν ὄνων των, βοσκοὺς λευκοφοροῦντας ἔχοντας μὲν πάν-

τοτε τὸ ὄπλον κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ὤμου, τὰ πιστόλια εἰς τὴν ζώνην καὶ τὴν ὄψιν ὀλίγον ἀγριωπὴν ἀκόμη, ἀλλὰ κρατοῦντας καὶ τὴν καμπύλην ράβδον μὲ ὄλην τὴν εἰρηλικὴν σεμνοπρέπειαν ἀγαθῶν ποιμένων. Ἐν Τραπεζῶν, ἐπὶ ἐπὶ τῆς Πάρνηθος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔκτισεν ἐν τῷ μέσῳ γοητευτικῶν δασώδους τοπίου, ἀγροτικὴν ἔπαυλιν περιβαλλομένην ὑπὸ ἀνθοστολιστοῦ πραδεῖσου, ὑπεράνω δὲ τοῦ Τραπεζοῦ, ὑψοῦται τὸ ὄρος μέχρι τῶν ἐρειπίων τῆς Δεκελείας, τοῦ παλαιῦ φρουρίου, ὁπότεν φαίνεται ἡ Εὐβοϊκὴ θάλασσα. Ἡ Ἑλλάς ἐκεῖθεν βλέπει πρὸς τὴν Ἀνατολήν.

Ἀλλὰ πολὺ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ Πειραιῶς. Ἀπεπλανήθηθα θαυμάζων τὰς μακρὰς σκηνογραφίας τῶν ὄρεων ἄτινα, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, περικλείουσι τὸν ὄριζοντα. Ἐπανερχομαι λοιπὸν καὶ ἐξακολουθῶ τὴν εἰς Ἀθήνας πορείαν μου ἔχων προσηλωμένα τὰ ὄμματα πρὸς τὸ Πεντελικόν, τὸ ὁποῖον κεῖται πολὺ μακρὰν, ἀλλ' ἐνώπιόν μου. Τὸ κολοσιαῖόν του τρίγωνον συνάπτει κατὰ τὰς δύο του ἄκρας τὴν Πάρνηθα καὶ τὸν Ὑμηττόν. Ἔχει τὸ σχῆμα ἀετώματος καὶ φαντάζεται τις εἰς τὴν ὕψιστον κορυφὴν του γιγάντειον ἀκρωτήριον· αἱ γραμμὲς αὐτοῦ ἀνθεκίονοι καὶ καταβαίνουσι ἐν θυμωστικῇ ἀρμονίᾳ. Ἄρα γε εἰς τοῦ Πεντελικοῦ τὴν εὐθυγραμμίαν ἀποβλέποντες οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος συνέλαβον ἐν αὐτοῖς τὸ ἐπιβλητικὸν κάλλος καὶ τὴν κανονικότητα τῶν νεῶν, οὗς ἐσχέδισαν; Ἄρα γε τὸ μαρμαρίνον ὄρος ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν πρὸς οἰκοδομὴν ὕλην ἅμα δὲ καὶ τῆς οἰκοδομῆς τὸ ὑπόδειγμα, καὶ τὴν ὕλην δηλαδὴ καὶ τὸ εἶδος; Ἐπὶ τοῦ μαύρου πλευροῦ του ἀνοίγεται μεγίστη λευκὴ χαράδρα στίλβουσα εἰς τὸν ἥλιον ἐκεῖ εἶναι ἡ σεβάστῃ πληγῇ, ὑπᾶθεν ἐξῆλθον τὰ θαυμάσια τῆς παλαιᾶς τέχνης, τὸ λατομεῖον, ὅπερ ἐγέννησε τὸν Παρθενῶνα, τὰ Προπύλαια καὶ κόσμον ὅλον ἀγαλμάτων. Ὑπὸ τὰς δύο ἐκείνας ἐκτεταμένας πτέρυγας ἐπὶ χρόνος μακρὸς ἐκρύπτοντο ἀναμῖξ ἐν τῷ σκότει τὰ ἀριστουργήματα τὰ ἐκπληξάντα τὸν κόσμον. Ἡ σεμνοπρεπὴς ὄψις τοῦ Πεντελικοῦ ἐδήλωνε τὸν προσορισμὸν τοῦ θαυμασίου τούτου ὄρους, ὅπερ ὑπῆρξεν ὁ πατὴρ τῶν θεῶν καὶ τῶν κίωνων, ὁ ναὸς τῶν ἱερῶν μαρμάρων.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὰ ἀπομακρυσμένα ὄρη. Φαίνονται οἰκίαι τινὲς διεσπαρμέναι παρὰ τὴν ὁδὸν τὰ συμπλέγματα πλησιάζουσιν ἐπι μάλλον διερχόμεθα τὴν εἰσοδὸν τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ τῆς Ἐλευσίνος· ἐδῶ ἦτο τὸ Δίπυλον. Πρὸ ἡμῶν ἀνοίγεται λεωφόρος. Ἴδου αἱ Ἀθήναι. Ἄλλὰ πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν πόλιν, ἄς σταματήσωμεν ὀλίγον πρὸ ἐνὸς νεκροταφείου καὶ ἐνὸς προαστείου ἡρειπωμένου, ὅπερ εἶναι πλήρες τε-

μαχιῶν στηλῶν καὶ βάσεων νεῶν, ἔχει δὲ ἔχνη ὁδῶν καὶ τοίχους ἡμιπτώτους. Εἶναι ὁ Κεραμεικός.

Σ.

ΒΟΝΩΝΙΑ

Ἡ πόλις Βονωνία, περὶ ἧς κατ' αὐτὰς τοσοῦτος ἐγένετο λόγος ἕνεκα τῶν ἐορτῶν ἐπὶ τῇ ὀκτακοσιετηρίδι τοῦ ἐν αὐτῇ Πανεπιστημίου, εἶναι πόλις τῆς βορείου Ἰταλίας καὶ πρωτεύουσα ἡμεῶν μου ἐπαρχίας. Ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν νῦν καλεῖται Μπολῶνια, Bologna, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων δ' Ἑλλήνων Βονωνία, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν Λατίνων Bononia. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων ὠνομάζετο Felsina.

Ἡ Βονωνία κεῖται πρὸς Δ τῆς παραλίας πόλεως Ραβέννης μεταξὺ δύο παραποταμιῶν τοῦ Πάδου, Ρένου καὶ Σαβίνας, ἐντὸς εὐφόρου, τερπνῆς, καὶ ὑπὸ ἐκτύσεων καὶ χωρίων κεκαλυμμένης πεδιάδος παρὰ τὰς ὑπὸ τοὺς τῶν Ἀπεννίνων. ἔχει κατοίκους 90,000, μετὰ τῶν περιχώρων δὲ 123,000. Ἡ ἐξωτερικὴ θῆα τῆς Βονωνίας, αἱ μακρὰ καὶ ὠραῖαι ὁδοί, καίτοι δὲν εἶναι πανταχοῦ εὐρύχωροι καὶ εὐθεῖαι, αἱ ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν στοαὶ τῶν ὑψηλῶν οἰκιῶν, τὰ πολυπληθῆ τῆς πόλεως ἀνάκτορα, αἱ ἀρχαῖαι μεγαλοπρεπεῖς ἐκκλησίαι, οἱ πολυποικίλοι πύργοι παρέχουσιν εἰς αὐτὴν ἰδιάζοντα χαρακτηριστὰ.

Ἐν γένει δὲ ὡς πρὸς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διὰ πολυπληθῶν ἔργων ἀντιπροσωπεύεται ἡ ἐναρξὶς τῆς Ἀναγεννήσεως.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Πετρωνίου θεωρεῖται ἐν τῶν ἀξιολογωτέρων μνημείων τῆς πόλεως, καίτοι ἡμιτελής διαμείνασα ἀπὸ τοῦ 1390· ἔχει ρυθμὸν γοθικοσκανδικόν. Ἐπίσης τῶν ἀξίων λόγου ἐκκλησιῶν εἶναι καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Δομενίκου. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ εὐρίσκονται ἀριστουργήματα γραφικῆς καὶ γλυπτικῆς τέχνης διαστήμων Ἰταλῶν τεχνητῶν. Περιέχει δὲ ἡ πόλις πολλὰ μουσεῖα δημόσια καὶ ἰδιωτικά, ἐν οἷς τὸ σημαντικώτατον εἶναι τὸ δημοτικόν (Museo civico), παρὰ τῷ ὁποίῳ κεῖται καὶ ἡ δημοτικὴ βιβλιοθήκη.

Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας θεωρεῖται τὸ ἀρχαιότερον τῶν Ἰταλικῶν μετὰ τοῦ Σαλέρνου· ἱστορεῖται ὅτι ἰδρῦθη τῷ 1119, κατέστη δὲ διάσημον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κατὰ τὰς παρελθούσας ἰδίως ἐκκατοντητηρίδας. Τῆ νῦν περιέχει 1,300 περίπου σπουδαστὰς καὶ 50 καθηγητὰς. ἔχει δὲ πολλὰ ἐπιστημονικὰ προσκρητήματα, μουσεῖα φυσικῆς ἱστορίας, ἀνατομικὸν ἀμφιθέατρον, βιτανικὸν κήπον, ἀστεροσκοπεῖον, βιβλιοθήκην ἐξ 100,000 τόμων, καὶ πολλῶν χειρογράφων, καὶ γεωλογικὸν μουσεῖον, ὅπερ

ἰδίως διατελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νῦν πρωτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Καπελλίνου.

Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας ἔχαιρε φήμην παγκόσμιον, καὶ μάλιστα ἡ σχολὴ τῆς νομικῆς, ἧτις καὶ πρώτη ἰδρῦθη. Ἀναφέρεται ὅτι τῷ 1262 κατήντησε νὰ περιέχη 10,000 σπουδαστὰς. Ἐνταῦθα δὲ ἐγένετο τὸ πρῶτον ἀρχὴ διδασκαλίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου. Βραδύτερον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τούτου προσετέθησαν αἱ σχολαὶ τῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς φιλολογίας, ἐπὶ τοῦ Πάπα δὲ Ἰννοκεντίου Βου καὶ ἡ τῆς θεολογίας. Ἐν Βονωνίᾳ τὸ πρῶτον ἐδιδάχθη ἡ ἀνατομία τοῦ ἀνθρώπου σώματος, καὶ ἐνταῦθα ὁ Γαλβάνης ἀνεκάλυψε τῷ 1789 τὸν γαλβανισμόν. Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ δ' ἔτι τούτῳ ἐδίδασκαν καὶ γυναῖκες· τοιαῦται δὲ ὑπῆρξαν κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα ἡ Νοβέλλα δ' Ἀνδρέα, ἧτις ἐδίδασκε κρυπτομένη ὅπισθεν παραπετάσματος ἵνα μὴ τὸ ἐξαισιον αὐτῆς κάλλος παρεκτρέπη τὴν προσοχὴν τῶν φοιτητῶν. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ἐδίδασκε μαθηματικὰ καὶ φυσικὴν ἡ Λαύρα Βάσσα, ἡ Μαντζολίνα ἀνατομίαν, ἡ δὲ Κλοτίλδη Τομπρόνη τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τοῦ 1794 ἕως τὸ 1798.

Ἡ Βονωνία ἀπέχει τῆς πρὸς Δ αὐτῆς κειμένης παραλίας πόλεως Ραβέννης, μεθ' ἧς συνδέεται δι' ἰδικῆς διακλαδώσεως σιδηροδρόμου, 84 χιλιόμετρα.

Ἡ πόλις τῆς Βονωνίας ἔτι διακρίνεται διὰ τὰ βιομηχανικὰ αὐτῆς καταστήματα καὶ τὸ ἐμπόριον, ἔχει δὲ ὑφαντήρια μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ὑαλοποιεῖα, καπνεργοστάσια, πιλοποιεῖα ἰδίως ψαθίνων πύλων, ἐργοστάσια μουσικῶν ὀργάνων. Ἀγαπητὰ δὲ καὶ πεφημισμένα εἶναι τὰ μακαρόνια τῆς Βονωνίας, τὰ ποτὰ, τὸ παρὶχον τὰ τεχνητὰ ἄνθη καὶ ἄλλα ἀντικείμενα τοῦ γυναικείου στολισμοῦ.

Ο ΑΗΡ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι φλεγόμενοι καὶ καταπονούμενοι ὑπὸ τοῦ θερινοῦ καύσανος ἐπιζητοῦσι τὴν δροσιτικὴν σκιάν τῶν δασῶν, τὴν ἀναπαυτικὴν ζωὴν τῶν ἐξοχῶν καὶ τῶν θαλασσιῶν ὑδάτων τὴν ἀναψυκτικὴν θερμοκρασίαν, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴπωμεν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς φίλης «Ἐστίας» ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν λουτρῶν τῆς θαλάσσης.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων οἱ ἄνθρωποι ἀπέδιδον εἰς ἀμφοτέρωθεν δυνάμιν τινα ἱαματικὴν καὶ τονωτικὴν. Καὶ ὅτι ἔχουν τοιαύτην δυνάμιν, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. Καὶ τοι δὲ οἱ ἱατροὶ τῆς ἀρ-

χαιότητος δὲν εἶχον τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ ἐξετάσωσι καὶ νὰ κρίνωσι τὰ συστατικά των, τὰ ἐξασκούντα ἐπὶ τοῦ σώματος τὴν ποθούμενην τονωτικὴν ἐπενέργειαν, ἐν τούτοις ὁρμηφύτως, οὕτως εἰπεῖν, ἀνέθετον ἐπ' αὐτὰ ὅλας τὰς ἐλπίδας των καὶ αἱ ἐλπίδες των σπανίως διεψεύδοντο.

Καὶ ὁ μὲν θαλάσσιος ἀήρ εἶναι εὐεργητικὸς εἰς τὸν ἡμέτερον ὄργανισμόν ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου κινήσεως εἰς ἣν εὐρίσκεται καὶ τῆς ἀπολύτου αὐτοῦ καθαριότητος.

Ἡ ἀκατάπαυστος αὐτὴ κίνησις τῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων προέρχεται ἐκ τῆς διηλεκτικῆς μεταβαλλομένης θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος τῆς ξηρᾶς· διότι ὅταν οὗτος γίνηται θερμότερος, τὸ θερμὸν ἢ ψυχρότερον ἀήρ τῆς θαλάσσης πνέει πρὸς τὴν ξηρὰν μεθ' ὁρμῆς, ἵνα τὸν ἀντικαταστήσῃ, καὶ οὕτω σχηματίζεται ρεῦμα δροσίζον τὸς παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης περιπατοῦντας· τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει ὑπὸ ἐναντίους, ἐννοεῖται, ὁρους τῶν χειμῶνα.

Ὅτι δὲ ὁ ἀήρ τῆς θαλάσσης εἶναι ἀπηλλαγμένος πάσης ἐπιβλαβούς διὰ τ' ἀναπνευστικὰ ἡμῶν ὄργανα ἀκαθαρσίας καὶ πόσον τούτο σημαίνει διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀναπνοῆς εἶναι γνωστὸν καὶ διὰ τούτο περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἡμιλοῦντες περὶ αὐτοῦ.

Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον πλεονέκτημα τοῦ θαλασσιῦ ἀέρος ἐγκεῖται εἰς τὸ ἐν αὐτῷ ὑπάρχον πᾶσον ὄζωνιον, τὸ ὁποῖον, ὡς διὰ πειραμάτων ἀπεδείχθη, σχετικῶς ὑπάρχει ἐν μεγάλῃ ποσότητι ἐν τοῖς παραθαλασσίσις στρώμασι τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἡ τῆς ἐπικρατοῦσα γνώμη ἦν ὅτι ἱαματικὴ ἐπενέργεια τοῦ παραθαλασσιῦ ἀέρος προσήρχετο ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ποσοῦ μαγειρικοῦ ἁλατος καὶ ἄλλων ἐν ἐλαχίστῃ ποσότητι ἁλατοῦχων συστατικῶν, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐνισχύετο τὸ ἡμέτερον σῶμα καὶ αἱ λειτουργίαι του ἐγένοντο ὑπερλῶτερον.

Ἄλλ' ὡς εἴπομεν ἄνωτέρω, τὸ ὄζωνιον ἀποτελεῖ τὴν ἀληθῆ καὶ κυριώτερον ἀρετὴν τοῦ ἀέρος τῆς θαλάσσης, δι' αὐτοῦ δ' ἐπιταχύνονται αἱ λειτουργίαι τοῦ σώματος καὶ ἡ μετουσίωσις γίνεται ζωηροτέρα καὶ συμφωνοτέρα πρὸς τοὺς φυσιολογικὸς νόμους.

Κατὰ τὰ τελευταῖως ὑπὸ διαφόρων γενόμενα πειράματα ὁ παραθαλασσιος ἀήρ στερεῖται παντελῶς μαγειρικοῦ ἁλατος· μόνον ὁσάκις εἶναι τρικυμία καὶ ὁ ἄνεμος πνέῃ σφοδρῶς παρασύρονται ὑπ' αὐτοῦ ἐλάχιστα μόρια ἁλατοῦχου ὑδάτος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν φέρονται μακρὰν, καταπίπτουσι μετ' ὀλίγον εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐξαπλοῦνται πέραν τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης.

Ἴσως δ' ἐκτὸς τοῦ ὄζωνιου καὶ τῆς ἀχανοῦς ἐκτάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τῆς

ὁποίας ἢ θέα, ὡς γνωστόν, κατευνάζει καὶ καταπραΰνει τὰ ἐξηρηθισμένα νεῦρά μας, κατευναστικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπενέργειαν προξενεῖ καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐλαχίστων ἐκείνων μορίων θαλασσίτου ὕδατος, τὰ ὅποια συμπαρᾶσκει μὲν τοῦ ὄ άνεμος καὶ ἐν οἷς ὑπάρχει χλωριούχον νάτριον (μαγειρικὸν ἄλας).

Τὸ μαγειρικὸν ἄλας ἤρχισαν ἀρτίως οἱ ἰατροὶ νὰ δίδουν εἰς μεγάλας δόσεις καὶ ἄνευ πάσης ἄλλης ἀναμίξεως κατὰ τῆς ἡμικρανίας καὶ ἄλλων παθήσεων τῶν νεύρων, καθ' ἃς δὲν εὐρέθη ἀκόμη ὡς αἰτία ἀνατομικὴ τις ἀλλοίωσις τοῦ νευρικοῦ ἡμῶν συστήματος.

Τὰ δὲ αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον γενόμενα πειράματα ἐπέτυχον τὰ πλείστα, ἔκπαλαι δ' ἐπικρατεῖ ἡ ὑπὸ τῆς πείρας καθιερωθεῖσα συνήθεια νὰ δίδουν εἰς τοὺς ἐπιληπτικούς μαγειρικὸν ἄλας, ἅμα ὡς αἰσθηκῶσιν ἐπικειμένην τὴν ἐκρηξίν τοῦ πάθους τῶν.

Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην διὰ μακρῶν νὰ ἐξάρωμεν τὰς ὠφελείας τῶν θαλασσίων λουτρῶν διὰ τὸ σῶμα μας. Εἰς τοὺς πάσχοντες τὰ νεῦρα εἶνε ἀπαραίτητον συστατικὸν τῆς θεραπείας τῶν, οὐχ ἦττον δὲ χρήσιμα εἶνε καὶ εἰς τοὺς ὑποφέροντας ἀπὸ τὸν στόμαχον. Παρκτηροῦμεν ὅμως ἐν τέλει ὅτι μετὰ μεγάλης προτοχῆς πρέπει νὰ κάμνουν χρῆσιν αὐτῶν οἱ ἔχοντες προσβεβλημένην τὴν καρδίαν τῶν, οἱ ὅποιοι καλλίτερον εἶνε, πρὶν ἢ ἐμβοῦν εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ συμβουλευθῶσι τὸν ἰατρόν τῶν.

Δρ Φιλ.

ΝΥΚΤΕΡΙΔΕΣ ΑΙΜΟΔΙΨΕΙΣ

Εἰς τὸν Βοτανικὸν Κήπον τῶν Παρισίων ἀποστέλλονται προσεχῶς ἐξ Ἀμερικῆς νυκτερίδες τινὲς ἐκ τοῦ εἶδους τῶν καλουμένων *Χιμαιρῶν* (Vampires).

Ἡ νυκτερίς εἶνε βεβαίως ἐκ τῶν ζώων, ὧν ἡ προσέγγισις ἐμποιεῖ ἀπέχθειαν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ τί εἶνε ὁ παρ' ἡμῶν καινὸς περωτὸς μῦς ἐν σχέσει πρὸς τὸ γιγάντειον εἶδος ὕπερ ἀπαντᾷ τόσῳ συχνὰ ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ; Ἡ νυκτερίς αὕτη εἶνε μεγάλη ὡς ὄρνις, καὶ αἱ πτέρυγές τῆς ἀνεωγμέναι ἔχουσι μῆκος 60-70 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Πτερυγίζουσα ἀπαισίως ἐν τῷ νυκτερινῷ σκότει ἀπειλεῖ τὴν ζωὴν τοῦ ὁδοιπόρου ὃν ἡ νύξ ἀναγκάζει νὰ σταθμεύσῃ ἐν τῇ ἐρημίᾳ.

Ἡ φοβερά νυκτερίς ἐκλήθη *Χιμαιρα* ὡς ἔχουσα ἀκριβῶς τὰς ιδιότητας ἃς ἡ μυθολογία ἀπέδιδεν εἰς τὸ φανταστικὸν ἐκεῖνο ὄν. Ἡ νυκτερίς αὕτη οὐδὲν ἄλλο εἶνε, κατὰ τινὰ φυσιο-

δίφην, ἢ πελωρία περωτὴ βδέλλα ζῶσα διὰ τοῦ αἵματος τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Κυρίως βρῖθαι τοιούτων *Χιμαιρῶν* ἢ *Κολομβία*, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁ ἰσθμὸς τοῦ Παναμά.

Τὴν ἡμέραν καθεύδει ἀνηρητημένη ἀπὸ τῶν κλάδων μεγάλων δένδρων ὅπου ὀλιγώτερον φῶς καὶ πλείων ἐρημία. Ἀλλοίμονον δ' εἰς τὸν ἀτυχεῖ ὃν ἡ μάτρα φέρεται πλησίον αὐτῆς κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἀλλοίμονον εἰς τὸν κατάκοπον ὁδοιπόρον ὅστις ζητήσῃ ἄσυλον ὑπὸ τὴν σκέπην πυκνοφύλλου δένδρου. Θὰ κοιμηθῇ καὶ δὲν θὰ ἐξυπνήσῃ πλέον! Ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας ἢ νυκτερίσ θ' ἀπομυζήσῃ ὅλον τὸ αἷμα αὐτοῦ, καταλείπουσα τὸ ἄψυχον σῶμα εἰς βορᾶν τῶν σαρκοφάγων ὄρνέων καὶ ζώων.

Κορεσθεῖσα αἷματος ἡ νυκτερίς ἀνίπτεται βαρέως καὶ ζητεῖ κρύπτην ἐν τῷ φυλλώματι κολοσσάου δένδρου. Ἡ νυκτερίς αὕτη ἐπλάσθη γονιμωτάτη ὑπὸ τῆς φύσεως· τίκτει ἐκάστοτε ἐξ ἡ ἑπτά, καὶ ἐκλέγει τὴν φωλεὰν αὐτῆς ἐν σχισμῇ βράχου ὡς οἷόν τε ἀπροσίτου εἰς τοὺς ὄψεις καὶ ἄλλα ἔρπετά, ἅτινα πολὺ ὀρέγονται τῆς τροφῆς ταύτης. Ἐξ μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῶν τὰ νεογνὰ ἔχουσι καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὰς ἀρετὰς τῶν γονέων.

Οὐχὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου νέος τις Ἀμερικανὸς ὀνόματι Μοραλές, ἐπανερχόμενος ἐπιππος εἰς τὴν πόλιν ἐξ ὁδοιπορίας μακρᾶς κατελήφθη ὑπὸ τῆς νυκτὸς ἐντὸς δάσους. Προσκρούσαντος δ' αἰφνης τοῦ ἵππου καὶ πληγέντος βαρέως ὑπὸ κορμοῦ δένδρου, ὁ νέος κατέπεσαν ἀναίσθητος ἐν ἀρχῇ. Συνελθὼν δ' εἶτα ἔκρινεν ἀδύνατον νὰ διέλθῃ τὰς πολυπλόκους ἀτραπούς τοῦ δάσους περὶ καὶ ἐν βαθυτάτῳ σκότει. Ἀπεράσισε λοιπὸν νὰ σταθμεύσῃ ὑπὸ τὰ δένδρα μέχρι τῆς ἡοῦς.

Συλλέξας ξηρούς τινὰς κλάδους ἤναψε πύραν ἵνα ἀπομακρύνῃ τοὺς ὄψεις καὶ τὰ θηρία, εἶτα δὲ καλυφθεὶς διὰ τοῦ ὁδοιπορικοῦ του καλύμματος, κατεκλίθη καὶ κατὰ μικρὸν ἀπεκοιμήθη λησμονήσας πάντα κίνδυνον.

Εὐθὺς τρεῖς νυκτερίδες ἤρξαντο περυγίζουσαι ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀτυχοῦς. Βαθμηδὸν δὲ κατήρχοντο, προσήγγιζον τὸ θῦμα, ἐφ' οὗ τέλος προσκολληθεῖσαν ἤρέμα. Ἡ μία τούτων ἡ μεγίστη προσκολληθεῖσα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου εἰσήγαγε τὸ ῥύγχος διὰ τοῦ περιλαίμιου εἰς τὸν τράχηλον τοῦ κοιμωμένου, ἐνῶ αἱ δύο ἄλλαι ἀπεμύζων τὰς παλάμας αὐτοῦ.

Καὶ ἐνῶ ἀπερρόφουν διὰ τῆς γλώσσης αὐτῶν τὸ νωπὸν αἷμα, ὅπερ ἔρρεε θαψιλῶς ἀπὸ τῶν πληγῶν, αἱ νυκτερίδες ἀνακινούσαι τὰς πτέρυγας αὐτῶν βυθμικῶς ἐρρίπιζον τὸ θῦμα, ὅπως διὰ τῆς γλυκείας δρόσου καταστήσωσι τὸν ὕπνον αὐτοῦ εὐάρεστον καὶ διαρκῆ.

Ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην ἕτερος ὁδοιπόρος

μετὰ τεσσάρων Ἰνδῶν θεραπόντων διήρχετο ἐφιππος τὴν νύκτα ἐκείνην τὸ δάσος. Προσελκυθέντες ὑπὸ τοῦ φέγγους τῆς πυρᾶς, ἐπέξυσαν καὶ ἐθάδισαν κατοπτεύοντες καὶ ἐρευνῶντες. Οὕτως ἐφθασαν ἐκεῖ ὅπου ἐτελεῖτο τὸ φρικῶδες δράμα. Οἱ Ἰνδοὶ ἄνευ χρονοτριβῆς ἐπέπεσαν κατὰ τῶν τριῶν νυκτερίδων, αἵτινες βεβαρημέναι ἐκ τοῦ αἵματος μόλις ἐκινούντο, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὰς δι' ἀνημμένων δαυλῶν.

Ὁ Μοραλές μόλις ἔσχε τὴν δύναμιν ν' ἀνοιξῇ τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ ἀπώλεια τόσοῦ αἵματος εἶχε καταστήσῃ αὐτὸν παράλυτον. Ἐδέσαν προχείρως τὰς πληγὰς καὶ ἐπὶ αὐτοσχεδίου φορείου μετακόμισαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐγγυτάτην οἰκίαν. Ὁ ταλαίπωρος ἐπὶ εἰκοσιν ὅλας ἡμέρας διετέλει ἐν κινδύνῳ, καὶ παρῆλθε χρόνος πολὺς ἕως οὗ τελείως ἀνκατήσῃ τὰς δυνάμεις του.

Η.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ὁ χρόνος εἶπε ὁ ἀγρὸς μου, ἔλεγέ ποτε Ἰταλὸς συγγραφεὺς. Καὶ ὄντως ὁ χρόνος ὁμοιάζει πρὸς ἀγρὸν, ὅστις μένων μὲν ἀκαλλιεργητός οὐδὲν φέρει ἢ μᾶλλον φέρει ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καλλιεργούμενος δὲ ἀνταμείβει πλουσιοπαρόχως τὸν φιλόπονον.

Ὁ χρόνος εἶπε τὸ ὄφασμα τῆς ζωῆς, ἔλεγεν ὁ Φραγκλῖνος. Ἀνάγκη λοιπὸν ἀπόλυτος νὰ γινώσκωμεν ἀκριβῶς πόσου τιμᾶται ἕκαστος πῆχυς τοῦ πολυτιμοτάτου τούτου ὄφασματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων τῶν ἀποσταλέντων εἰς τὴν ἐν Βονωνίᾳ μουσικὴν ἐκθεσιν εἶνε καὶ τὸ κρανίον τοῦ Δονιζέττη, ὑποστάν παραδόξως περιπετειᾶς, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἐπιστολῆς ἣν ἔγραψεν ὁ ἐκ πάππου ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων Ἰ. Δονιζέττης πρὸς τὰς ἐφημερίδας, ἀνακρινῶν δημοσιευθεῖσας τινὰς πρότερον ἀνακριθείας. Κατὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, τὸ κρανίον τοῦ Δονιζέττη παρέλαθε πρὸς μελέτην ὁ κατὰ τὸ 1848 ἐνεργήσας τὴν νεκροψίαν ἰατρός Κάρκανος, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἀπέβησε, τὰ δ' ἐπιπλα καὶ σκεῦα αὐτοῦ ἐξεπονήθησαν ἐπὶ δημοπρασίαις. Ὅτε τὰ λείψανα τοῦ μουσουργοῦ τῆς Λουκίας καὶ τῆς Φαβορίτας μετεκομίσθησαν ἀπὸ τοῦ νεκροταφείου εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Περγάμου καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ ἀνεγερθὲν αὐτῷ παρὰ τῶν δύο του ἀδελφῶν μνη-

μεῖον, ἀνεμνήσθησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅτι τὸ κρανίον δὲν εἶχεν ἐπιστραφῆ παρὰ τοῦ ἰατροῦ Καρκάνου, ἐρεύνης δὲ γενομένης καὶ τῇ βοήθειᾳ τοῦ καταλόγου τῶν ἐκπονηθέντων ἐπὶ δημοπρασίας ἀντικειμένων, ἀνεκαλύφθη ὅτι εἶχε πωληθῆ μία κόλιξ ἀντὶ ὀλίγων λεπτῶν πρὸς τινὰ ἀλαντοπώλην. Ἐπορεύθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἀνεύρον τῷ ὄντι ἐντὸς τοῦ σαρταρίου τῆς τραπέζης του τὸ ζητούμενον κρανίον. Ὁ ἀγαθὸς ἀλαντοπώλης ἀγνοῶν τὴν προέλευσιν τοῦ ἀντικειμένου ἐκείνου, ἐχρησιμοποίησεν αὐτὸ ὡς νομισματοδοχεῖον. Ἐξηγοράσθη τότε τὸ κρανίον ἀντὶ τιμῆς ὑπερτέρας καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Περγάμου, ὅπου ἐκτοτε θρησκευτικῶς φυλάσσεται.

Οἱ ἐν Σουδᾶν Ἀραβες πιστεύουσι ὅτι πάντα κεραυνὸν παρακολουθεῖ ἡ πτώσις ἀερολίθου σιδηρούχου. Ὁ κατέχων τεμάχιον τοῦ τοιούτου σιδηροῦ θεωρεῖται εὐτυχής. Αἱ μάχαιραι καὶ τὰ ξίφη τὰ κατασκευαζόμενα ἐξ αὐτοῦ καθιστῶσι, κατὰ τὴν δοξασίαν τῶν, ἀτρότους τοὺς ἐν ταῖς μάχαις φέροντας αὐτά, προστατεύουσι δὲ καὶ διαφυλάττουσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τοῦ κεραυνοῦ. Ὁ σείκης Νάσρ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τακκάλα, ἠδυνήθη ν' ἀντιστῆ κατὰ τῶν Αἰγυπτίων χάρις, ὡς λέγουσιν, εἰς ξίφος κατασκευασθὲν ἐκ τοιαύτης ὕλης. Πιστεύουσι πρὸς τούτους οἱ Ἀραβες ὅτι τὸ πῦρ τὸ ἀναφθὲν ἐκ τοῦ κεραυνοῦ δὲν κατασβέννεται εἰμῆ δι' ὀλίγου γάλακτος. Ὁ κατεργαζόμενος τὸν μετεωρίτην σιδηρὸν σιδηρουργὸς μεταχειρίζεται ὡσαύτως γάλακ ἀντὶ ὕδατος, διότι τοῦτο ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ καταφείρῃ τὸ μέταλλον.

Οὐχὶ σπάνια εἶνε τὰ παραδείγματα πτωχῶν ἀπροσδοκῆτως πλουτησάντων ἐκ τῆς εὐνοίας τῆς Τύχης ἐν λαγείοις. Ἐν τοιοῦτον ἀναφέρουσιν αἱ ἐφημερίδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁμογενῆς, κατοικῶν ἐν Τοπχανέ, Ἰωάννης Ἀποστολίδης καλούμενος, μέχρι τῆς προτεραίας ἐν ἐσχάτῃ πτωχεῖᾳ καὶ ἀπεγνωσμένη καταστάσει διατελῶν, εὐρέθη αἰφνης πλούσιος καὶ εὐδαίμων. Ὁ δυστυχῆς οὗτος οἰκογενειάρχης δυνάμενος νὰ πορτίζηται ἄλλοτε ἀνάτως τὰ πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, εἰς τοιαύτην περίεστη ἐπ' ἐσχάτων, ἐνεκα περιπετειῶν τῆς τύχης, ἐνδειαν καὶ στερῆσιν, ὥστε μὴ ἔχων οὔτε τὸ εὐτελὲς μίσθωμα τοῦ πενιχοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾧ κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας του νὰ ἀποτίσῃ, διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἐκδηθῆ ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου. Οὕτω δ' ἀπεγνωσμένος λαβὼν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐν δακτυλίδιον αὐτῆς, κοχλιάριά τινα μικρὰ ἀργυρὰ καὶ μίαν μετοχὴν τοῦ Λαχειοφόρου δανείου τῆς πόλεως Βουκουρεστίου, ἣν εἶχεν ἀγοράσει πρὸ δεκαοκταετίας, ἐτρέπη τὴν εἰς τὴν μεγάλην τῆς πόλεως ἀγορὰν ἄγουσαν ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐκποιήσῃ ταῦτα. Ἐπειδὴ ὅμως φθὰς εἰς Γαλατᾶν,

ἐπιπέθη ἔτι δὲν εἶχεν οὔτε τὰ δίδωρα τῆς γαστρῆς νὰ ἀπορίσῃ, ἀπεσάσσε νὰ ἐξερρηγώσῃ τὴν μετοχήν, διὸ καὶ προσέθηκε πρὸς τινα ἔχει ἀρρησμοῦδόν μὴ ἀρθεῖς ὅπως εἰς τὴν προσεγγέσταν αὐτοῦ τήρη των ἡδ γράφων, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ μετέβη εἰς τὸ ἐν Καρκάδι εἰδικὸν ἐπὶ τῶν λαχισσοῦν μετοχῶν κατὰ τὴν Κιαντενί. Ἰωρτὴν ἐπὶ κατὰ τὸν ἑντὸς τοῦ κατὰ τῆματος τοῦτου ἀνηρησμένου πίννακα, πᾶς ὁ βουλομένος νὰ ἤγηται σχετικᾶς πρὸς τὰς κληρώσεις πληροπορίας, δεῖται νὰ καταβῆλη γροῖα πέντε. Ἐπειδὴ δὲ εἴς ὧν ὁ κάτοχος τῆς μετοχῆς τούτης ἀρηγήθη ἔχει, ἐγνωσθη ἡ ἐκείνη αὐτοῦ καταστάσις, ὁ διευθὼν τὸ κατὰ τῆμα ἐγήγησε τὸν ἀριθμὸν τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ μετ' ὀλίγου ὁ τῶος διουτυχῆς θνητός ἦκεν ἐκκλητός ἐπὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς μετοχῆς αὐτοῦ κληρωθείς τῆ 2 θβρίου ἔ. ἔ. ἐκείδης τὸν πῶστον λαχὼν, ἦτοι 100,000 γράφων! Ἐξάλλως ὑπὸ χάριτος ὁ ἦδη πλούσιος καὶ εὐδαίμων Ἰωάννης Ἀποστολίδης σπεύδει πρὸς τὸν ἐν Ταλαρῶ δημοσιῆ ἀρρησμοῦδόν κ. Ευδαίω, εἶλον αὐτοῦ καὶ ἀναγγεῖλαις αὐτοῦ τὸ εὐχάριστον ἀγγεῖλιμα, μεταδίνει μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν τραπεζίτην κ. Κουρὸ διὰ τὰ πεπρατῆρα. Ἐπειδὴ ὅμως ὡς ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς μὴ καλῆς διατηρήσεως ἡ μετοχὴ εὐρίσκειτο ἐν ἀνωμαλίᾳ καταστάσει, προσεκαλλήνη ἐνωχυοῦ διὰ προσβέβωτον κεραιχῶν χάριτος, ὁ τραπεζίτης πρὶν ἢ προβῆ εἰς τὴν προσεγγέστην τοῦ κέρτους τῆς μετοχῆς ἐθεώρησεν ἀνωχαιῶν νὰ ἤγηται τὴλεγραφικῶς ὀδηγίας πρὸς τοῦ δημοργεῖου Βουκουρεστου, ἃς μετὰ παλίων καρπίας ἀνικήμενὶ ὁ κερτίσας ὅπως παραβῆη εἰς τὴν χροτοχὴν αὐτοῦ τὸν στίβον τῶν χρόνων. Ὁ εὐτυχεὶς ἀριθμός τῆς μετοχῆς, ὅστις τὸν πρὸ ὀλίγου πτωχὸν καὶ τῶν πᾶτων στερομένου καταστάσει ἀνοχῆς εἰς τὴν τάξην τῶν εὐπόρων, εἶνε ὁ 45, τῆς σειράς 3, 634.

Μία ὄξεια μέλαι νὰ καταρραίσῃ. Ἐπιτέσσας περὶ τὸ αἰώνας ἦδη εἰθεώρητο βέβαιον ἐπὶ ἡ Ἀμερικὴ ἀπεκλήθη οὕτω ἐκ τοῦ Ἄμερικίου Βερτουχίου, φθλορευτινῶ θαλασσοπόρου ἐξερρηγώσαντος τὴν ἀνακαλυφθεῖσαν πρὸς τοῦ Κολόμβου ἦπειρον καὶ ἀποδόντος εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Πλὴν ἡ τσακίτη παρῶστος φαίνεται ἐπὶ προῆλθεν ἐκ πλάνης τοῦ ἐρημεῖου τοῦ Δαιν-Διὲ Ἰωάννου Βαξίνου, ὅστις πρῶτος, ἀγνωστον πῶθεν καὶ οὐκ ἐγρησεν ἐπὶ ὁ Βεργῶνος ἐκαλεῖτο Ἄμμερικίος, ἐπὸ τὸ βαπτιστικόν του ὄνομα ἦτο ἀπλόως Ἀλδέρος (Albericus). Τὸ τοιοῦτο ἀπέδειξε τέλευταίας ὁ κ. Ἰωάννης Μαρκὸς ἐν τινι ἀνωκαιώσῃ αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀρχαθρησκια τῶν ἐπιστημῶν. Τὸ ὄνομα τῆς Ἀμερικῆς εἶνε ἰθακόν, προῆλθε δὲ ἐκ τῶν διαλέκτων τῶν αὐτοχθόνων τῆς ἐν λόγῳ ἠπείρου καὶ σημαίνει γόρρα ν τ ο ὦ ἂ ν ἔ μ α ο υ. Ἰσῶρηαι μάλιστα φύλῃ Ἐρυθροδερμῶν γέρονται πρὸ ἀνηρησμένων χρόνων τὸ ὄνομα Ἄμμερικίος.

Ἄλγυθως ὤρατον ἦτο τὸ ὄνομα τῶν ἐν Βασαλίξ κελθόντων κυριῶν ἐπὶ τῷ ἰθακίῳ τοῦ Πίττα. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς ἀνηρησθῆσαν αὐτὰ διὰ τῆλεγραφίματος πρὸς τὴν Α. Π. ἐπὶ διὰ καινοῦ ἔρατον ἠγρορᾶσαν καὶ ἡλευθέρωσαν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 240 ὀδοῦς.

Παραπνοῦμεθα ἐπὶ οἱ γαλακτοπόλαι μαε νοθεύουσι τὸ γάλα τὸ ὄνομα μᾶς ἀρρίσπολοῦσιν. Ἴδοι ὅπως καὶ ἄλλη νοθεία αὐτοῦ εὐμεστῆρη παρ' ἀνθρώπων, τῶν ὄνομα εἶνε ἐν τούτῳις περηγημένη ἡ τιμότης. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ὀλλανδίας οἱ γουρῆαι συνειθίσουσι νὰ δίδωσι εἰς τὰς ἀγελῶδας τῶν νὰ τῶλωσι μετ' ἄλλην ποσῆρητα ἀλάτος, ὅπερ ἐπιφέσει εἰς αὐτὰς θίβαν καὶ πῶθεν ἀφθονον ὕδατος. Ἐὰν παρατηρήσῃτε κατόπισιν εἰς τὸν γαλακτοπόλαιον ἐπὶ τὸ γάλα του εἶνε πολὺ ὕδατόν, πᾶς ἀπαντᾷ ἐπὶ ἡ ἀγελᾶς μὲνη εἶνε ἔνωχος διὰ τούτο, διότι πίνει τῶσον πολὺ νερόν, ὥστε μὲνη νοθεύει ἀκουσίως τὸ γάλα τῆς.

Ἡ τελευτία ἐν Αἰγύπτῳ ἐπελθούσα ὑπογυγῆ μετὰ δολὴ ἔλακιν ἀπορμηγὴ εἰς περιεργον ἀποκαλύψιν περὶ ἐνὸς τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ νέου ὑποργεῖον πολιτικῶν ὀδοῶν τῆς Αἰγύπτου: Ἀναφέρεται ἐπὶ ὁ ὄρι γελόμενος ὑποργός τῶν ἐξωτερικῶν Ζουλφικάρ πασᾶς εἶνε Ἐλάνη τὸ γένος, ἐκ τῆς οἰκουγενείας τῶν Ἰαλκωνῶν, ἀπεκατεστημένης ἐν Μεσολγύρῃ κατὰ τοῦς χρόνους τῆς Ἐπαναστάσεως. Παρίδον ἐπὶ ἦλθη ἀιχμῶστος εἰς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ἄρβιδον μετὰ τὴν πτώσιν τῆς ἐνδόξου πόλεως, ὑπετήθη δὲ, προσῆλυτισθῆ εἰς τὴν θουμανικὴν θρησκείαν καὶ ἐξεπαδέσθη ὑπὸ τινας πασᾶ. Ὁ Ζουλφικάρ ὀδοῦσθεις καὶ κληρονομῆς γελόμενος τῆς περιουσίας καὶ τοῦ ὄνοματος τοῦ θεοῦ πατρός του, δὲν ἐληρημόνησε τοῦς ἀγγελεῖς του, ἀλλ' εἴς ἀμυδρῶν τῶν ἐντυπώσεων, ἃς παρῶσθεν εἴηρηαι περὶ τῆς πρώτης παρτίδος καὶ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ, κατόβρωσε ν' ἀνεύρη τὴν ἐπίλωσταν μητέρα καὶ τοῦς ὀδοῦσθεις αὐτοῦ, οὐς καὶ μετεκάλισε παρ' ἑαυτοῦ καὶ θερημάτῃτα ἐδεξίθη. Ὁ Ζουλφικάρ διακρίνεται μετὰ τῶν πολιτικῶν τῆς θετῆς αὐτοῦ παρτίδος. Ἐκ τῆς γενετήρας αὐτοῦ δέστωσε μόνον τρουεράς τινας ἀναπολόρηεις καὶ τὴν προργᾶν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐλλυγκιχὴ γλώσσαν, ἦτις εἶνε προργᾶ γρησῆου Ρουμελιωτου.

Ἄστέιον ἀνέκδοτον διηγοῦνται περὶ τοῦ ὄρι ἀποείσαντος Ἰαλλῶου συγγρηφῆος Κερδίου Μουσελά. Καταρρυχόμενος ὑπὸ οικονομικῶν στενωχωριῶν καὶ κατὰ δὲνωκόμενος ὑπὸ τῶν δεικαστῶν του ἐπισπύρησεν εὐρηγῆς μετῶν πρὸς ἀπαλάγη τῶν γράφας, ἔξωσθεν τῆς θύρας τοῦ δωματίου του τὸν ἀριθμὸν 100 μετὰ τοῦ στυχοῦ Ἄν ἠρησῆς, πῆρησῆσε καὶ ἂν τολμᾶς, ἔφεινεν. Οἱ ἄλληροὶ δεικαστᾶι φθᾶκοντες πρὸ τοῦ κατὰ φύριου ἐκείνου ἀπισθολόγορου, καὶ ἂν τις τολμᾶσῆτερος ἀπεσῆρατο ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ὁ Μουσελά μέφων ἠν βρεθῆν καὶ ἀπῶστομον ἐκρηγᾶξεν ἐσθῶσεν: — Εἶνε ἄλλως μέρα!

Καὶ ὁ δεικαστῆς ἐκὼν ἄκων ἀπεσῆρατο.

— Μᾶ, καῦμεν Ἀρημῆρη, τί δειδέλο γούστο ἴβρῆσῆς ἔ τὸ κρᾶσι εἶσαι πᾶλι σκῆσῆσι!

— Δεῖ σ' τὸ λέω, γουαῖακα, τί γούστο ἴβρῆσῆκα, γκασι τῆς θᾶ μεθῆς καὶ σῶ.